

ZARZĄDZENIE NR 41/2026
WÓJTA GMINY DUSZNIKI

z dnia 18 maja 2026 r.

w sprawie wprowadzenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego na sali sportowej
ul. Sportowa 2 w Dusznikach

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 3 i art. 33 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.) oraz § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 822 z późn. zm.)

zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla sali sportowej na ul. Sportowej 2 w Dusznikach (zwanej dalej „Obiektem”), stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

2. Postanowienia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązują:

- a) pracowników Obiektu,
- b) praktykantów oraz stażystów Obiektu,
- c) pracowników firm zewnętrznych świadczących stałe usługi w Obiekcie.

3. Bezpośredni przełożeni odpowiedzialni są za zapoznanie podległych pracowników, praktykantów i stażystów z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie zarządzenia z pisemnym potwierdzeniem tego faktu na wzorze oświadczenia, stanowiącym załącznik nr 2 do Instrukcji, o której mowa w ust. 1. Osoby, których nie można zapoznać z różnych przyczyn z instrukcją w ww. terminie należy zapoznać z treścią Instrukcji w terminie 7 dni od dnia podjęcia przez nich pracy, praktyki, bądź stażu.

4. Nowo przyjęci pracownicy, stażyści, praktykanci zobowiązani są ukończyć szkolenie wstępne w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, w celu zapoznania z obowiązującymi przepisami ppoż. oraz Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego.

§ 2. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego podlega aktualizacji w terminach i okolicznościach wynikających z obowiązujących przepisów.

§ 3. 1. Traci moc zarządzenie nr 57/2024 z dnia 24 kwietnia 2024.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

SPORZ.

WÓJT GMINY DUSZNIKI

RADOSŁAW ŁANOSZKA

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**SALA SPORTOWA
DUSZNIKI,
UL. SPORTOWA 2**

UWAGA!!!

Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji co najmniej raz na dwa lata, a także po zmianach w sposobie użytkowania obiektu lub procesu technologicznego mającego wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej.

INSTRUKCJA POWINNA BYĆ DOSTĘPNA DLA EKIP RATOWNICZYCH.

Opracował:	Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej Marcin Ostrowski	Podpis:	 Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej Marcin Ostrowski Ul. Sportowa 2
-------------------	--	----------------	---

Poznań, 04.2026 r.

1.	PODSTAWA PRAWNA	4
2.	CZĘŚĆ OGÓLNA	5
3.	CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU I TERENU.....	9
3.1.	USYTUOWANIE I PRZEZNACZENIE OBIEKTU	9
3.1.1.	DANE KONSTRUKCYJNE I TECHNICZNO-UŻYTKOWE BUDYNKU.	9
3.1.2.	POWIERZCHNIA, WYSOKOŚĆ I LICZBA KONDYGNACJI.....	9
3.2.	CHARAKTERYSTYKA POŻAROWA BUDYNKU	9
3.2.1.	MATERIAŁY PALNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE I W BUDYNKACH.	9
3.2.2.	ZAGROŻENIA POŻAROWE WYSTĘPUJĄCE W OBIEKCIE	10
3.3.	GRUPA WYSOKOŚCI BUDYNKÓW	11
3.4.	KATEGORIA ZAGROŻENIA LUDZI (ZL).....	11
3.5.	KATEGORIA PM	11
3.6.	GĘSTOŚĆ OBCIĄŻENIA OGNIOWEGO I WZGLĘDNY CZAS TRWANIA POŻARU	11
3.6.1.	METODA OBLICZANIA GĘSTOŚCI OBCIĄŻENIA OGNIOWEGO.	11
3.6.2.	GĘSTOŚĆ OBCIĄŻENIA OGNIOWEGO	11
3.7.	ODLEGŁOŚCI POMIĘDZY BUDYNKAMI.	12
3.8.	STREFY POŻAROWE I ODDZIELENIA POŻAROWE.....	12
3.8.1.	STREFY POŻAROWE	12
3.8.2.	PODZIAŁ STREF W BUDYNKU	12
3.8.3.	ODDZIELENIA POŻAROWE	12
3.8.4.	KLASA ODPORNOŚCI POŻAROWEJ BUDYNKU	13
3.9.	POMIESZCZENIA I PRZESTRZENIE ZAGROŻONE WYBUCEM	14
3.10.	WARUNKI EWAKUACJI	14
3.10.1.	TECHNICZNE WARUNKI EWAKUACJI	14
3.10.2.	EWAKUACJA W PRAKTYCE.....	18
3.11.	INSTALACJE, URZĄDZENIA I SPRZĘT PRZECIWOŻAROWY.....	18
3.11.1.	OPIS URZĄDZEŃ I SPRZĘTU PRZECIWOŻAROWEGO.....	19
3.12.	ZAOPATRZENIE W WODĘ DO ZEWNĘTRZNEGO GASZENIA POŻARU	24
3.13.	DROGI DOJAZDOWE DLA CELÓW PRZECIWOŻAROWYCH.....	24
3.13.1.	MATERIAŁY POŻAROWO NIEBEZPIECZNE.....	24
3.13.2.	INNE INSTALACJE I URZĄDZENIA TECHNICZNE BUDYNKU.....	24
4.	POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTAWANIA POŻARU I DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA.....	24
4.1.	PRZYCZYNY POWSTAWANIA POŻARU	24
4.2.	DROGI ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARU	25
4.3.	ZAPOBIEGANIE MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA	25
4.3.1.	WYMAGANIA DLA KOTŁOWNI GAZOWEJ.....	27
4.3.2.	WYMAGANIA DLA ELEMENTÓW WYPOSAŻENIA WNĘTRZ	27
4.4.	OBOWIĄZKI WSZYSTKICH UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU.....	28

4.4.1.	OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELA OBIEKTU LUB ZARZĄDCY DZIAŁAJĄCEGO W JEGO IMIENIU	29
4.4.2.	OBOWIĄZKI OCHRONY OBIEKTU W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	29
4.4.3.	OBOWIĄZKI OSÓB SPRZĄTAJĄCYCH	30
5.	ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA	31
5.1.	5.1 SPOSOBY ROZPOZNANIA ZAGROŻENIA W BUDYNKU	31
5.2.	ZASADY ALARMOWANIA	31
5.3.	ZASADY POSTĘPOWANIA	31
5.4.	SPOSOBY ZABEZPIECZENIA MIEJSCA ZDARZENIA PRZED MOŻLIWOŚCIĄ PONOWNEGO WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA	32
5.5.	ORGANIZACJA I ZASADY PROWADZENIA EWAKUACJI	34
5.5.1.	RODZAJE EWAKUACJI	34
5.5.2.	DOSTĘPNY CZAS BEZPIECZNEJ EWAKUACJI	34
5.5.3.	ORGANIZACJA EWAKUACJI Z OBIEKTÓW	34
5.5.4.	OBOWIĄZKI OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH W OBIEKCIE W CZASIE EWAKUACJI	36
5.5.5.	OZNAKOWANIE DRÓG EWAKUACYJNYCH	36
5.5.6.	SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZENIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI LUDZI	41
5.5.7.	CEL PRZEPROWADZANIA ĆWICZEŃ EWAKUACYJNYCH	41
6.	PRZEGLĄDY I KONSERWACJE	41
6.1.	OKRESOWE STANU TECHNICZNEGO BUDYNKU	41
6.2.	OKRESOWE INSTALACJI TECHNICZNYCH BUDYNKU	41
6.3.	OKRESOWE SPRZĘTU PRZECIWPOŻAROWEGO	41
7.	PRACE POŻAROWO NIEBEZPIECZNE	42
7.1.	POJĘCIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH	42
7.2.	ORGANIZACJA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH	42
7.3.	WYTYCZNE ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH	42
8.	ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	44
9.	POSTANOWIENIA KOŃCOWE	45
10.	ZAŁĄCZNIKI	46

1. PODSTAWA PRAWNA

1. Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994r. (Dz.U. 2025 poz. 418).
2. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991r. (Dz.U. 2025r. poz. 188).
3. Kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974r. (Dz.U. 2025 poz. 277).
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z dnia 12 kwietnia 2002 r. (Dz.U. 2022 poz. 1225).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów z dnia 7 czerwca 2010r. (Dz.U. 2023 poz. 822).
6. Rozporządzenie MSWiA w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę i dróg pożarowych z dnia 24 lipca 2009 r.(Dz.U. z 2009 r. nr 124, poz. 1030).
7. PN-92/N-01256/01 – Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
8. PN-N-01256-5: 1998 – Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
9. PN-EN ISO 1716:2010/ Ap12013/07E. Badania reakcji na ogień wyrobów - Określanie ciepła spalania (wartości kalorycznej).
10. PN-86/E-05003/01 i 02 i 03. Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne.
11. PN-EN 3-8:2010 Gaśnice przenośne - Część 8: Wymagania dodatkowe do EN 3-7 dotyczące konstrukcji, odporności na ciśnienie i badania mechaniczne gaśnic o maksymalnym dopuszczalnym ciśnieniu roboczym równym 30 bar lub niższym.
12. PN-B-02852 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczenie względnego czasu trwania pożaru

2. CZĘŚĆ OGÓLNA

Wstęp.

Na podstawie Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2023 poz. 822). Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zawiera podstawowe wiadomości dotyczące przyczyn powstania pożaru, dróg jego ewentualnego rozprzestrzeniania lub innego miejscowego zagrożenia, a także zasady zapobiegania tym zjawiskom oraz przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w tym zakresie.

Przedmiot opracowania.

Przedmiotem opracowania jest Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zwana dalej „Instrukcją” (skrótowa nazwa IBP) dla Sali Sportowej zlokalizowanej przy ul. Sportowej 2 w Dusznikach.

Cel opracowania.

Celem opracowania jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym, itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji budynków oraz pomieszczeń na terenie Sali sportowej. Postanowienia zawarte w Instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

Zakres stosowania Instrukcji.

Do zapoznania się z Instrukcją oraz przestrzegania ustaleń w niej zawartych bezwzględnie zobowiązani są wszyscy użytkownicy mający wyznaczone miejsce pracy w budynkach lub na terenie, którego dotyczy opracowanie. Postanowienia Instrukcji obowiązują również wszystkich pracowników przedsiębiorstw i firm (osób prawnych i fizycznych) wykonujących pracę własną lub zleconą na terenie obiektu.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla Sali Sportowej zlokalizowanej przy ul. Sportowej 2 w Dusznikach stanowi podstawowy materiał szkoleniowy z zakresu zapobiegania pożarom oraz materiał pomocniczy do wypełniania obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej przez zatrudniony w budynkach personel w zakresie, w jakim odpowiadają, na podstawie pełnionych funkcji lub wynikających z zakresu obowiązków określonych w regulaminach wewnętrznych.

Niniejsza instrukcja opracowana została w oparciu o istniejące rozwiązania techniczno - budowlane i instalacyjne występujące w budynku.

Zgodnie z postanowieniami §6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2023 poz. 822), wymagania przeciwpożarowe dotyczące obiektów powinny być zawarte w Instrukcjach Bezpieczeństwa Pożarowego.

Merytoryczna podstawa opracowania.

- Wizja lokalna obiektu.
- Przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- Informacje i dokumenty uzyskane od zarządzającego budynkiem.
- Zlecenie od wykonawcy obiektu.

Odpowiedzialność.

Na podstawie ustawy o „Ochronie przeciwpożarowej” z dnia 24 sierpnia 1991r. (Dz.U. 2025r. poz. 188) każdy **właściciel, zarządca**, budynku, innego obiektu budowlanego lub terenu, odpowiada za zapewnienie jego ochrony przeciwpożarowej i obowiązany jest w szczególności:

- Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- Wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz w środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- Zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- Przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- Ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

W odniesieniu do budynku przy ul. Sportowej 2 obowiązki z zakresu ochrony ppoż. spoczywają na właścicielu obiektu.

Właściciel może powierzyć wykonywanie czynności z zakresu ochrony ppoż. zarządcy nieruchomości, co nie zwalnia właściciela z odpowiedzialności za stan ochrony przeciwpożarowej obiektu i terenu oraz stan techniczny budynku i jego instalacji technicznych. Osoba ta odpowiedzialna jest za:

- Zapewnienie środków na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej i organizację ochrony przeciwpożarowej w obiekcie.
- Zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych w obiekcie.
- Zapewnienie wyposażenia obiektu i terenu w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze.
- Zapewnienie osobom przebywającym w obiekcie lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji, przygotowanie zakładu do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej, ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
- Prawidłową realizację planów dostosowania obiektu do wymagań ochrony przeciwpożarowej,
- ile będą sporządzane z uwagi na okoliczności.
- Rozpatrywanie i wdrażanie wniosków zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie, zgłaszanych przez osobę prowadzącą sprawy ochrony przeciwpożarowej oraz osoby nadzoru wszystkich szczebli lub pozostałych pracowników.
- Nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych przez osoby zatrudnione w obiekcie poprzez wprowadzenie odpowiedniego systemu kontroli, pozwoleń itp.
- Okresowe badanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu, zapewnienie realizacji zaleceń pokontrolnych szczególnie wydanych przez właściwy organ.

Pojęcia i definicje.

Ze względu na stosowanie w opracowaniu oraz w wielu przepisach, Polskich Normach bądź wytycznych, definicji, pojęć i określeń, których wyjaśnienie lub znaczenie jest niezbędne do zrozumienia szeregu wymagań przeciwpożarowych, a do których dostęp jest niejednokrotnie utrudniony, dla osób korzystających z opracowania, zostały one przedstawione poniżej.

- **Obiektem budowlanym** – wg definicji przedstawionych w Prawie budowlanym nazywa się:
  - a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
  - b) budowlę stanowiącą całość techniczno - użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami,
  - c) obiekt małej architektury.

- **Budynek** – zgodnie z ustawą Prawo budowlane, jest to obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród oraz posiada fundamenty i dach.
- **Budynek użyteczności publicznej** – rozumie się przez to budynek przeznaczony dla administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym lub wodnym, poczty lub telekomunikacji oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy i socjalny.
- **Ochrona przeciwpożarowa** – polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez: zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, prowadzenie działań ratowniczych.
- **Proces spalania** – reakcja fizyko – chemiczna, której towarzyszy wydzielanie ciepła i światła oraz produktów spalania w postaci dymu i popiołów. Możemy wyróżnić dwa rodzaje palenia się: płomieniowe i bezpłomieniowe.
- **Pożar** – niekontrolowany proces palenia się występujący w miejscu do tego nieprzeznaczonym, rozprzestrzeniającym się w sposób niekontrolowany, powodujący zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi i zwierząt oraz straty materialne.
- **Zapalenie** – polega na równomiernym ogrzaniu materiału palnego do takiej temperatury, w której zapali się on samorzutnie w całej masie bez udziału tzw. punktowego bodźca energetycznego.
- **Samozapalenie** – proces zachodzący w wyniku procesów biologicznych lub fizycznych i chemicznych (egzotermicznych) materiałów, przy czym samo nagrzewanie się materiałów, a następnie ich zapalenie następuje bez zewnętrznego bodźca termicznego.
- **Zagrożenie wybuchem** – rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.
- **Miejscowe zagrożenie** – rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie, lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.
- **Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego** – rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów.
- **Urządzenia przeciwpożarowe** – rozumie się przez to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiektach, w których lub, przy których są zainstalowane, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej i dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, zawory hydrantów, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.
- **Klasa odporności pożarowej budynku** – symbol, któremu przyporządkowano wymagania dotyczące właściwości materiałów i elementów konstrukcyjnych budynku, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków

technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2022 poz. 1225).; istnieje pięć klas odporności pożarowej budynków oznaczonych dużymi literami, w kolejności od najwyższej: A, B, C, D, E; z wymaganej klasy odporności pożarowej wynikają wymagania dla elementów konstrukcyjnych budynku dotyczące klasy odporności ogniowej i stopnia rozprzestrzeniania ognia.

- **Klasa odporności ogniowej** – symbol charakteryzujący odporność ogniową.
- **Odporność ogniowa** – zdolność konstrukcji lub elementu budynku poddanego działaniu znormalizowanych warunków fizycznych do spełnienia w określonym czasie wymagań dotyczących: nośności ogniowej (R) i/lub izolacyjności cieplnej (I) i/lub szczelności ogniowej (E) oraz innych wymaganych właściwości np. natężenie promieniowania (W), odporności na działanie mechaniczne (M) podawana w jednostkach czasu (minutach).
- **Strefa pożarowa – ozn. SP** – rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni. Strefę pożarową może stanowić budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków określone przepisami techniczno-budowlanymi. Powierzchnia strefy pożarowej jest obliczana jako powierzchnia wewnętrzna budynku lub jego części, przy czym wlicza się do niej także powierzchnię antresoli.
- **Oddzielenie przeciwpożarowe** – element konstrukcji budynku (ściana, strop) wydzielający strefę pożarową o określonej zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych klasie odporności ogniowej (REI).
- **Teren przyległy** – rozumie się przez to pas terenu wokół budynku o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określone w przepisach techniczno – budowlanych.
- **Gęstość obciążenia ogniowego** – rozumie się przez to energię cieplną, wyrażoną w megadżulach, która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów przypadającą na jednostkę powierzchni wyrażoną w metrach kwadratowych.
- **Stałe urządzenia gaśnicze** – rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru,
- **Urządzenia do usuwania dymów lub gazów pożarowych** – rozumie się przez to urządzenia montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej.
- **Przeciwpożarowy wyłącznik prądu** – rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru.
- **Kategoria zagrożenia ludzi** – rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję: ZL I – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi ograniczonej zdolności poruszania się. ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych. ZL III – użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II. ZL IV – mieszkalne. ZL V – zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

- **Ewakuacja** – to szybkie i bezpieczne opuszczenie pomieszczeń zagrożonych, wyznaczonymi drogami i wyjściami, do stref bezpiecznych.
- **IBP** – Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego

3. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU I TERENU

3.1. USYTUOWANIE I PRZEZNACZENIE OBIEKTU

Budynek Sali sportowej zlokalizowany jest w Dusznikach, przy ul. Sportowej 2. Sala sportowa jest obiektem użyteczności publicznej przeznaczonym głównie do: prowadzenia zajęć wychowania fizycznego dla uczniów, organizacji treningów sportowych (np. gry zespołowe), rozgrywania zawodów i turniejów, prowadzenia zajęć rekreacyjnych dla mieszkańców, organizacji wydarzeń sportowych i lokalnych imprez. Jest to obiekt przystosowany do aktywności fizycznej, wyposażony w odpowiednią infrastrukturę sportową (boisko, zaplecze sanitarne, trybuny lub miejsca dla widzów).

3.1.1. DANE KONSTRUKCYJNE I TECHNICZNO-UŻYTKOWE BUDYNKU.

Podstawowe parametry techniczne:

długość budynku: 53,20 m

szerokość budynku: 22,50 m

wysokość hali sportowej: do 12,00 m

liczba kondygnacji: 2

powierzchnia użytkowa: 542,00 m²

powierzchnia zabudowy: 433,80 m²

Rozwiązania konstrukcyjne

Budynek wykonano w technologii tradycyjnej, łączącej elementy murowane i żelbetowe. Posadowienie obiektu zrealizowano na ławach fundamentowych. Ściany zewnętrzne oraz wewnętrzne wykonano z bloczków gazobetonowych oraz cegły ceramicznej. Strop stanowią monolityczne płyty żelbetowe, które wylewane były na miejscu. Klatka schodowa została zaprojektowana w konstrukcji stalowej. Dach oparto na konstrukcji stalowej, a jego pokrycie wykonano z papy asfaltowej.

Instalacje w obiekcie

Obiekt wyposażony jest w następujące instalacje:

instalację grzewczą zasilaną z kotłowni gazowej,

instalację gazową,

instalację elektryczną,

instalację wodociągową i kanalizacyjną,

instalację teletechniczną,

instalację odgromową,

instalację klimatyzacyjną,

instalację wentylacyjną.

3.1.2. POWIERZCHNIA, WYSOKOŚĆ I LICZBA KONDYGNACJI

Obiekt sali sportowej wykonano na rzucie prostokąta i przykryto dachem płaskim. W skład budynku wchodzi jednokondygnacyjna hala sportowa oraz dwukondygnacyjna część przeznaczona na zaplecze biurowo-socjalne.

3.2. CHARAKTERYSTYKA POŻAROWA BUDYNKU

3.2.1. MATERIAŁY PALNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE I W BUDYNKACH.

Na terenie oraz terenie przyległym znajdują się następujące materiały palne o następujących parametrach pożarowych:

- **Papier** – używany w kartonach, opakowaniach, książkach i dokumentacji. Temperatura zapalenia waha się od 230°C (papier gazetowy) do 300°C (tektura). Rozwój ognia jest ułatwiony w luźnych stosach. Ciepło spalania dla papieru wynosi 16MJ/kg

- **Drewno i materiały drewnopochodne (palety, meble itp.)** - używane w opakowaniach, meblach, stolarnie budowlanej, itp. Temperatura zapalenia tych materiałów wynosi od 250 do 400°C w zależności od rodzaju, gatunku materiału i jego wilgotności. Drewno pochodzenia iglastego ma niższą temperaturę zapalenia niż pochodzenia liściastego. Płyty drewnopochodne miękkie palą się łatwiej niż płyty twarde. Szybkość rozwoju ognia zależy od grubości tych materiałów (im mniejszy przekrój, tym większa szybkość) oraz od dostępu powietrza do tych materiałów. Ciepło spalania drewna suchego wynosi 18MJ/kg
- **Folia polietylenowa (PE)** - Jest materiałem łatwopalnym i mało odpornym na działanie wysokiej temperatury. Podczas spalania topi się i może kapać płonącymi kroplami. Wydziela duże ilości dymu oraz gazów toksycznych. Temperatura zapłonu wynosi około 340–350°C, a ciepło spalania jest wysokie (ok. 42 MJ/kg).
- **Polichlorek winylu (PVC)** Materiał palny, o temperaturze zapalenia 400–500°C. Podczas spalania wydziela duże ilości dymu oraz toksycznych gazów, co stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia. Ciepło spalania wynosi około 25 MJ/kg.
- **Polipropylen (PP)** Tworzywo palne o temperaturze zapłonu w zakresie 230–280°C. Spala się stosunkowo intensywnie, wydzielając dużą ilość energii (ok. 43 MJ/kg), co sprzyja rozwojowi pożaru.
- **Poliamid** Jest materiałem palnym, ale wykazuje właściwości samogasnące, co oznacza, że po usunięciu źródła ognia może przestać się palić. Temperatura zapłonu wynosi od 205 do 430°C, a ciepło spalania ok. 29 MJ/kg.
- **Poliester** Materiał palny, który po zapaleniu może palić się dalej nawet bez zewnętrznego źródła ciepła. Topi się w temperaturze 220–230°C, a jego temperatura rozkładu wynosi ok. 300°C. Ciepło spalania wynosi ok. 31 MJ/kg.
- **Tkaniny bawełniane** - są materiałem palnym o temperaturze zapłonu około 225°C. Podczas spalania wydzielają umiarkowaną ilość energii (ok. 17 MJ/kg). Palą się dość łatwo, szczególnie gdy są suche i przewiewne.
- **Wyroby gumowe** – to materiały palne o temperaturze spalania około 340°C. Palą się intensywnie, często z wydzielaniem się gęstego dymu i toksycznych gazów (ciepło spalania ok. 40 MJ/kg)

3.2.2. ZAGROŻENIA POŻAROWE WYSTĘPUJĄCE W OBIEKCIE

Na zagrożenie pożarowe w budynku składa się wiele czynników, są to:

- lokalizacja obiektu
- konstrukcja obiektu,
- możliwość ewakuacji osób z obiektu
- przygotowanie obiektu do możliwości prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej przez służby ratownicze
- sposób postępowania i reakcja użytkowników w sytuacjach zagrożenia,

Wymienione czynniki stanowią kluczowe determinanty poziomu zagrożenia pożarowego, choć nie wyczerpują wszystkich możliwych uwarunkowań.

W analizowanym obiekcie (sala sportowa) występują materiały palne stanowiące wyposażenie wnętrza, w tym m.in. przewody elektryczne, papier, elementy drewniane oraz tworzywa sztuczne. Szczególnie zagrożenie stanowią materiały syntetyczne, które podczas spalania emitują znaczne ilości energii cieplnej, dymu oraz toksycznych gazów. Gazy pożarowe stanowią większe zagrożenie dla życia ludzi niż wysoka temperatura pożaru.

Przy analizie rozwoju pożaru w sali sportowej przyjmuje się określoną średnią prędkość jego rozprzestrzeniania. Istotnym czynnikiem ryzyka są również instalacje elektryczne, zwłaszcza przewody o izolacji wykonanej z materiałów palnych, których koncentracja i przebieg w obiekcie zwiększają

prawdopodobieństwo powstania pożaru. Statystycznie instalacje elektroenergetyczne należą do najczęstszych źródeł zapłonu.

3.3. GRUPA WYSOKOŚCI BUDYNKÓW

Wysokość budynku, którego dotyczy opracowanie, klasyfikuje się go do grupy budynków **niskich (N)**.

3.4. KATEGORIA ZAGROŻENIA LUDZI (ZL)

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania klasyfikuje się na podstawie § 209 Rozporządzenia (WT), a więc wg. kategorii zagrożenia ludzi ZL.

Przedmiotowy budynek ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania kwalifikuje się do kategorii ZL III.

W budynku nie występują pomieszczenia przeznaczone na jednoczesne przebywanie ponad 50 osób.

3.5. KATEGORIA PM

serwisowe, warsztat i pomieszczenia magazynowe z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania zaliczane są do kategorii PM, w przedmiotowym budynku występuje pomieszczenie, które można zakwalifikować do kategorii PM (kotłownia gazowa o mocy powyżej 65 kW)

3.6. GĘSTOŚĆ OBCIĄŻENIA OGNIOWEGO I WZGLĘDNY CZAS TRWANIA POŻARU

3.6.1. METODA OBLICZANIA GĘSTOŚCI OBCIĄŻENIA OGNIOWEGO.

Gęstość obciążenia ogniowego Q_d - [MJ/m²] strefy pożarowej, oblicza się na podstawie Polskiej Normy wg wzoru:

$$Q_d = \sum_{i=1}^{i=n} \frac{(Q_{ci} \times G_i)}{F}; \left[\frac{MJ}{m^2} \right]$$

w którym:

n – liczba rodzajów materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku,

G_i – masa poszczególnych materiałów [kg],

F – powierzchnia rzutu poziomego pomieszczenia [m²],

Q_{ci} – ciepło spalania poszczególnych materiałów [MJ/m²].

Przy obliczaniu gęstości obciążenia ogniowego należy uwzględnić materiały palne składowane, wytwarzane, przerabiane lub transportowane w sposób ciągły, znajdujące się w danym pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku.

W przypadku, gdy strefa pożarowa składa się z wielu pomieszczeń gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej oblicza się wg wzoru:

$$Q_d = \frac{\sum(Q_{di} \times F_i)}{\sum F_i}; \left[\frac{MJ}{m^2} \right]$$

w którym:

Q_{di} – gęstość obciążenia ogniowego poszczególnych pomieszczeń [MJ/m²].

F_i – powierzchnia poszczególnych pomieszczeń strefy pożarowej [m²].

3.6.2. GĘSTOŚĆ OBCIĄŻENIA OGNIOWEGO

Dla kategorii ZL gęstości obciążenia ogniowego nie oblicza się.

Dla pomieszczeń technicznych oraz kotłowni gazowych przyjmuje się wartość obciążenia ogniowego

3.7. ODLEGŁOŚCI POMIĘDZY BUDYNKAMI.

Odległość od najbliższego budynku wynosi około 13m.

3.8. STREFY POŻAROWE I ODDZIELENIA POŻAROWE

3.8.1. STREFY POŻAROWE

Strefę pożarową, w myśl §226 Rozporządzenia [WT] stanowi budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia pożarowego, bądź pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków, określone w § 271. Powierzchnię strefy pożarowej oblicza się jako sumę powierzchni wewnętrznych pomieszczeń budynku.

Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych:

- ZL III w budynku niskim wielokondygnacyjnym – 8 000 m²,

3.8.2. PODZIAŁ STREF W BUDYNKU

Budynek stanowi jedną strefę pożarową o powierzchni 542 m². W ramach tej strefy na parterze wydzielone zostało ścianami o klasie odporności ogniowej EI 60 pomieszczenie kotłowni gazowej o mocy powyżej 60kW.

3.8.3. ODDZIELENIA POŻAROWE

Ściany i stropy stanowiące elementy oddzielenia przeciwpożarowego powinny być wykonane z materiałów niepalnych, a występujące w nich otwory - obudowane przedsiónkami przeciwpożarowymi lub zamykane za pomocą drzwi przeciwpożarowych bądź innego zamknięcia przeciwpożarowego (przepusty instalacyjne, uszczelnienia dylatacji, drzwi bramy ppoż. klapy odcinające itp.).

W ścianie oddzielenia przeciwpożarowego łączna powierzchnia otworów nie powinna przekraczać 15% powierzchni ściany, a w stropie oddzielenia przeciwpożarowego - 0, 5% powierzchni stropu.

Wymaganą klasę odporności ogniowej elementów oddzielenia przeciwpożarowego oraz zamknięć znajdujących się w nich otworów określa poniższa tabela:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej				
	elementów oddzielenia przeciwpożarowego		drzwi przeciwpożarowych lub innych zamknięć przeciwpożarowych	drzwi z przedsiönka przeciwpożarowego	
	ścian i stropów, z wyjątkiem stropów w ZL	stropów w ZL		na korytarz i do pomieszczenia	na klatkę schodową*)
1	2	3	4	5	6
"A"	REI 240	REI 120	EI 120	EI 60	E 60
"B" i "C"	REI 120	REI 60	EI 60	EI 30	E 30
"D" i "E"	REI 60	REI 30	EI 30	EI 15	E 15

*) Dopuszcza się osadzenie tych drzwi w ścianie o klasie odporności ogniowej, określonej dla drzwi w kol. 6, znajdującej się między przedsiönkiem a klatką schodową.

W ścianie oddzielenia przeciwpożarowego dopuszcza się wypełnienie otworów materiałem przepuszczającym światło, takim jak luksfery, cegła szklana lub inne przeszklenie, jeżeli powierzchnia wypełnionych otworów nie przekracza 10% powierzchni ściany, przy czym klasa odporności ogniowej wypełnień nie powinna być niższa niż:

Wymagana klasa odporności ogniowej ściany oddzielenia przeciwpożarowego	Klasa odporności ogniowej wypełnienia otworu w ścianie	
	będącej obudową drogi ewakuacyjnej	innej
1	2	3
REI 240	EI 120	E 120
REI 120	EI 60	E 60
REI 60	EI 30	E 30

3.8.4. KLASA ODPORNOŚCI POŻAROWEJ BUDYNKU

Klasę odporności pożarowej strefy pożarowej wyznacza się na podstawie §212 Rozporządzenia {WT}.

Budynki kategorii zagrożenia ludzi powinny być wykonane w klasie odporności pożarowej zgodnie z poniższą tabelą

Budynek	ZL I	ZL II	ZL III	ZL IV	ZL V
1	2	3	4	5	6
Niski (N)	„B”	„B”	„C”	„D”	„C”
Średniowysoki (SW)	„B”	„B”	„B”	„B”	„B”
Wysoki (W)	„B”	„B”	„B”	„B”	„B”
Wysokościowy (WW)	„A”	„A”	„A”	„B”	„A”

Dopuszcza się obniżenie wymaganej klasy odporności pożarowej w budynkach wymienionych w poniższej tabeli do poziomu w niej określonego.

Liczba kondygnacji nadziemnych	ZL I	ZL II	ZL III
1	2	3	4
1	„D”	„D”	„D”
2*)	„C”	„C”	„D”

*) gdy poziom stropu nad pierwszą kondygnacją nadziemną jest na wysokości nie większej niż 9m nad poziomem terenu.

Dla przedmiotowego budynku wymagana jest klasa odporności pożarowej D – wymóg spełniony.

Wymaganą klasę odporności pożarowej dla budynku PM, , określa poniższa tabela:

Maksymalna gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej w budynku Q [MJ/m ²]	Budynek o jednej kondygnacji nadziemnej ograniczenia wysokości)	Budynek wielokondygnacyjny			
		niski (N)	średnio-wysoki (SW)	wysoki (W)	wysokościowy (WW)
1	2	3	4	5	6
Q < 500	„E”	„D”	„C”	„B”	„B”
500 < Q < 1000	„D”	„D”	„C”	„B”	„B”
1000 < Q < 2000	„C”	„C”	„C”	„B”	„B”
2000 < Q < 4000	„B”	„B”	„B”	*	*
Q > 4000	„A”	„A”	„A”	*	*

* – zgodnie z § 228 ust. 1, nie mogą występować takie budynki

3.9. POMIESZCZENIA I PRZESTRZENIE ZAGROŻONE WYBUCEM

W budynku oraz na terenie przyległym nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

3.10. WARUNKI EWAKUACJI

3.10.1. TECHNICZNE WARUNKI EWAKUACJI

Pojęcia dotyczące technicznych warunków ewakuacji.

- **Drogi ewakuacyjne** – poziome lub pionowe drogi komunikacji ogólnej w budynku.
- **Zamknięcie przeciwpożarowe** – ruchome zamknięcie otworu komunikacyjnego, transportowego, wentylacyjnego lub innego, zabezpieczające w wymagany sposób przed rozprzestrzenieniem się pożaru przez otwór, np.: drzwi ppoż., kłapa ppoż.
- **Zamknięcie dymoszczelne** – np. drzwi ppoż.; zamknięcie, które zapewnia redukcję przepływu dymu i gorących gazów do ustalonego poziomu.
- **Klatka schodowa** – przestrzeń ograniczona licami ścian, przeznaczona do zabudowania schodów.
- **Klatka schodowa chroniona** – klatka schodowa łącząca się przez wyjście końcowe z przestrzenią bezpieczną, która jest odpowiednio zamknięta i obudowana elementami o określonej odporności ogniowej.
- **Klatka schodowa do celów ppoż.** – klatka schodowa połączona z przestrzenią użytkową jedynie przez przedsionek, służąca do celów ppoż.
- **Obszar wydzielony** – obszar wydzielony przegrodami o odpowiedniej klasie odporności ogniowej, dla którego przewidziane są różne sposoby ewakuacji.
- **Środki ewakuacji** – elementy strukturalne budynku, zapewniające bezpieczną ewakuację ludzi, tj. możliwość bezpiecznego przejścia z każdego miejsca w budynku do miejsca bezpiecznego.
- **Winda do celów ppoż.** – winda, która jest przeznaczona na potrzeby ekip ratowniczych.
- **Wyjście ewakuacyjne końcowe** – zakończenie drogi ewakuacyjnej prowadzącej z budynku bezpośrednio na ulicę, przejście, chodnik lub na inną przestrzeń otwartą, umożliwiające szybkie rozejście się osób z otoczenia budynku tak, aby nie znajdowały się one już w strefie zagrożonej ogniem i/lub dymem.
- **Oświetlenie awaryjne (bezpieczeństwa i ewakuacji)** – oświetlenie przewidziane do stosowania w niektórych przypadkach, podczas zaniku oświetlenia podstawowego.
- **Oświetlenie bezpieczeństwa** – rodzaj oświetlenia awaryjnego umożliwiający bezpieczne dokończenie, a w niektórych wypadkach kontynuację wykonywanych czynności.
- **Oświetlenie kierunkowe** – oświetlenie służące do wskazania najkrótszej drogi wyjścia na zewnątrz pomieszczenia.
- **Znaki ewakuacyjne** – znaki informacyjne zapewniające wizualną informację o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej, zarówno przy świetle dziennym, świetle sztucznym, jak również przy braku oświetlenia.
- **Długość przejścia w pomieszczeniu** – odległość mierzona od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku.
- **Dojście ewakuacyjne** – odległość od wyjścia z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku lub do wyjścia do innej strefy pożarowej. Może to być również odległość do wyjścia do innej strefy pożarowej oraz do wyjścia do obudowanej klatki schodowej zamykanej drzwiami o klasie odporności ogniowej, wyposażonej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu.

Zapewnienie odpowiednich warunków ewakuacji spoczywa na właścicielach, zarządcach lub użytkownikach obiektu i w zasadzie sprowadza się do zapewnienia odpowiedniej ilości, szerokości i wysokości drzwi służących celom ewakuacji, długości przejść oraz dojść ewakuacyjnych, a także wyposażenia niektórych obiektów w urządzenia usuwające gazy pożarowe (dym) lub zapobiegające zadymieniu oraz wyposażenie obiektów które tego wymagają w oświetlenie awaryjne.

Minimalne wymagania dotyczące technicznych warunków ewakuacji:

Drzwi:

- Szerokość drzwi – 0,6 m na każde 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m a w przypadku drzwi służących ewakuacji do trzech osób 0,8 m
- Szerokość skrzydła drzwi wahadłowych, stanowiących wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia oraz na drodze ewakuacyjnej, powinna wynosić, co najmniej dla drzwi jednoskrzydłowych – 0,9 m, a dla drzwi dwuskrzydłowych – 0,6 m, przy czym oba skrzydła drzwi dwuskrzydłowych muszą mieć tę samą szerokość.
- Zabrania się stosowania do celów ewakuacji drzwi obrotowych i podnoszonych.
- Drzwi rozsuwane mogą stanowić wyjścia na drogi ewakuacyjne, a także być stosowane na drogach ewakuacyjnych, jeżeli są przeznaczone nie tylko do celów ewakuacji, a ich konstrukcja zapewnia:
  - a) otwieranie automatyczne i ręczne bez możliwości ich blokowania,
  - b) samoczynne ich rozsuniecie i pozostanie w pozycji otwartej w wyniku zasygnalizowania pożaru przez system wykrywania dymu chroniący strefę pożarową, do ewakuacji, z której te drzwi są przeznaczone, a także w przypadku awarii drzwi.
- W bramach i ścianach przesuwanych na drogach ewakuacyjnych powinny znajdować się drzwi otwierane ręcznie albo w bezpośrednim sąsiedztwie tych bram i ścian powinny być umieszczone i wyraźnie oznakowane drzwi przeznaczone do celów ewakuacji.
- Drzwi, bramy i inne zamknięcia otworów o wymaganej klasie odporności ogniowej lub dymoszczelności powinny być zaopatrzone w urządzenia, zapewniające samoczynne zamykanie otworu w razie pożaru. Należy też zapewnić możliwość ręcznego otwierania drzwi służących do ewakuacji.

Pomieszczenie powinno mieć, co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne w przypadkach, gdy:

- Jest przeznaczone do jednoczesnego przebywania w nim ponad 50 osób, a w strefie pożarowej ZL II - ponad 30 osób,
- Znajduje się w strefie pożarowej ZL, a jego powierzchnia przekracza 300 m²,
- Znajduje się w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 500 MJ/m², a jego powierzchnia przekracza 300 m²,
- Znajduje się w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m², a jego powierzchnia przekracza 1000 m² lub jest zagrożone wybuchem, a jego powierzchnia przekracza 100 m²,
- Wyjścia ewakuacyjne muszą być oddalone od siebie o co najmniej 5 m, co ma na celu ograniczenie możliwości wzajemnego utrudniania ruchu ludzi opuszczających pomieszczenie,
- Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z budynku przeznaczonego dla więcej niż 50 osób powinny otwierać się na zewnątrz.
- Wysokość drogi ewakuacyjnej - powinna wynosić co najmniej 2,2 m natomiast wysokość lokalnego obniżenia 2 m, przy czym długość obniżonego odcinka drogi nie może być większa niż 1,5 m.

Szerokość drogi ewakuacyjnej:

- Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 1,4 m.

- Dopuszcza się zmniejszenie szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej do 1,2 m, jeżeli jest ona przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż 20 osób. Wymaganie dotyczy także zachowania szerokości biegu klatki schodowej oraz spoczników między biegami na tych klatkach.
- Biegi i spoczniki schodów oraz pochylnie służące do ewakuacji powinny być wykonane z materiałów niepalnych i mieć klasę odporności ogniowej, co najmniej:
  - a) w budynkach o klasie odporności pożarowej "A", "B" i "C" - R 60,

Wymaganie klasy odporności ogniowej nie dotyczy klatek schodowych wydzielonych na każdej kondygnacji przedsionkami przeciwpożarowymi.

Długość dojścia ewakuacyjnego:

Dopuszczalne długości dojść przedstawia tabela poniżej.

Rodzaj strefy pożarowej	Długość dojścia w m	
	przy jednym dojściu	przy co najmniej 2 dojściach ¹⁾
1	2	3
PM o gęstości obciążenia ogniowego $Q > 500 \text{ MJ/m}^2$ bez pomieszczenia zagrożonego wybuchem	30 ²⁾	60
PM o gęstości obciążenia ogniowego $Q < 500 \text{ MJ/m}^2$ bez pomieszczenia zagrożonego wybuchem	60 ²⁾	100
ZL III	30 ²⁾	60

gdzie:

- 1) Dla dojścia najkrótszego, przy czym dopuszcza się dla drugiego dojścia długość większą o 100% od najkrótszego. Dojścia te nie mogą się pokrywać ani krzyżować.
- 2) W tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej.

Długość przejścia:

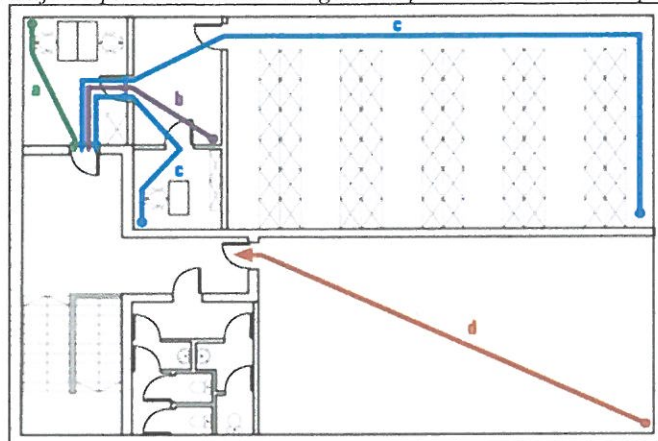
- W strefach pożarowych ZL - 40 m,
- W strefach pożarowych PM o gęstości obciążenia ogniowego przekraczającej 500 MJ/m^2 w budynku o więcej niż jednej kondygnacji nadziemnej - 75 m,
- W strefach pożarowych PM, o obciążeniu ogniowym nieprzekraczającym 500 MJ/m^2 , w budynku o więcej niż jednej kondygnacji nadziemnej oraz w strefach pożarowych PM w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej bez względu na wielkość obciążenia ogniowego - 100 m.

W pomieszczeniach o wysokości przekraczającej 5 m - długość przejść, może być powiększona o 25%.

Długości przejść, mogą być powiększone pod warunkiem zastosowania:

- Samoczynnych urządzeń oddymiających uruchamianych za pomocą systemu wykrywania dymu - o 50%.

Dopuszcza się prowadzenie przez pomieszczenie zagrożone wybuchem przejścia ewakuacyjnego z innego pomieszczenia, jeżeli pomieszczenia te są powiązane funkcjonalnie. Przejście, nie powinno prowadzić łącznie przez więcej niż trzy pomieszczenia.

- a - długość przejścia ewakuacyjnego prowadzącego przez 1 pomieszczenie
- b - długość przejścia ewakuacyjnego prowadzącego przez 2 pomieszczenia
- c - długość przejścia ewakuacyjnego prowadzącego przez 3 pomieszczenia
- d - projektowa długość przejścia ewakuacyjnego prowadzącego przez pomieszczenie o nieokreślonym zagospodarowaniu (do 80% dopuszczalnej długości przejścia ewakuacyjnego dla danej strefy pożarowej)

Rysunek poglądowy przejścia ewakuacyjnego.

Oddymianie:

Urządzenia usuwające gazy pożarowe lub zapobiegające zadymieniu należy stosować na klatkach schodowych w budynkach:

- Niskim (N), zawierającym strefę pożarową ZL II,
- Średniowysokim (SW), zawierającym strefę pożarową ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
- Niskim (N) i średniowysokim (SW), zawierającym strefę pożarową PM o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 500 MJ/m² lub pomieszczenie zagrożone wybuchem.

Oświetlenie ewakuacyjne:

- Budynek, w którym zanik napięcia w elektroenergetycznej sieci zasilającej może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, poważne zagrożenie środowiska, a także znaczne straty materialne, należy zasilac, co najmniej z dwóch niezależnych, samoczynnie załączających się źródeł energii elektrycznej oraz wyposażać w samoczynnie załączające się oświetlenie awaryjne (zapasowe lub ewakuacyjne).
- Awaryjne oświetlenie zapasowe należy stosować w pomieszczeniach, w których po zaniku oświetlenia podstawowego istnieje konieczność kontynuowania czynności w niezmienny sposób lub ich bezpiecznego zakończenia, przy czym czas działania tego oświetlenia powinien być dostosowany do uwarunkowań wynikających z wykonywanych czynności oraz warunków występujących w pomieszczeniu.
- Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne należy stosować w pomieszczeniach:
  - a) widowni kin, teatrów i filharmonii oraz innych sali widowiskowych,
  - b) audytoriów, sali konferencyjnych, czyteln, lokali rozrywkowych oraz sali sportowych, przeznaczonych dla ponad 200 osób,
  - c) wystawowych w muzeach,
  - d) powierzchni netto ponad 1.000 m² w garażach oświetlonych wyłącznie światłem sztucznym,
  - e) powierzchni netto ponad 2.000 m² w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w budynkach produkcyjnych i magazynowych,
- Na drogach ewakuacyjnych:
  - a) z pomieszczeń wymienionych wyżej,
  - b) oświetlonych wyłącznie światłem sztucznym,
- Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne nie jest wymagane w pomieszczeniach, w których awaryjne oświetlenie zapasowe spełnia warunek określony dla awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.

- Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne powinno działać, przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego i zapewniać natężenie oświetlenia w osi drogi ewakuacyjnej min. 1lx.
- W pomieszczeniu, które jest użytkowane przy wyłączonym oświetleniu podstawowym, należy stosować oświetlenie dodatkowe, zasilane napięciem nieprzekraczającym napięcia dotykowego dopuszczalnego długotrwale, służące uwidocznieniu przeszkód wynikających z układu budynku, dróg komunikacji ogólnej lub sposobu jego użytkowania, a także podświetlane znaki wskazujące kierunki ewakuacji.
- Oświetlenie awaryjne należy wykonywać zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi wymagań w tym zakresie.

3.10.2. EWAKUACJA W PRAKTYCE

Realizacja możliwości ewakuacji w praktyce sprowadza się w zasadzie do:

- zapewnienia odpowiedniej szerokości drzwi, korytarzy i schodów,
- zapewnienia odpowiedniej długości dojsć i przejść ewakuacyjnych poprzez odpowiednie wyznaczenie dróg ewakuacyjnych lub zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań budowlanych (drzwi i przegrody przeciwpożarowe, itp.),
- stosowania na drogach ewakuacyjnych niepalnych wykładzin podłogowych oraz okładzin ściennych,
- zapewnienia stałej drożności wszystkich dróg ewakuacyjnych i przejść oraz możliwości szybkiego otworzenia wszystkich drzwi na drogach ewakuacyjnych,
- zapewnienia odpowiedniego oświetlenia dróg ewakuacyjnych pozwalającego na ewakuację w warunkach ograniczonej widoczności (lekkie zadymienie, odłączenie normalnego oświetlenia, oznakowania wszystkich dróg ewakuacyjnych zgodnie z obowiązującymi normami oraz w sposób jednoznacznie określający kierunki ewakuacji,
- oznakowania w sposób dobrze widoczny wszelkich przeszkód i utrudnień na drogach ewakuacyjnych (filary, występy murów, niskie stropy, pochylnie, progi, itp.),
- zabezpieczeniu dróg ewakuacyjnych przed zadymieniem.

Drogi ewakuacyjne z poszczególnych pomieszczeń w budynku – przebieg ewakuacji w przypadku zagrożenia pożarowego.

Ewakuacja z poszczególnych kondygnacji odbywać się będzie za pomocą korytarzy i klatki schodowej, prowadzącej bezpośrednio na zewnątrz obiektu, na zasadzie przejść i dojsć ewakuacyjnych. Z budynku zapewniono 2 wyjścia ewakuacyjne prowadzące bezpośrednio na zewnątrz obiektu.

Ewakuację będą prowadzić wszyscy pracownicy obecni w budynku podczas zdarzenia pożarowego lub innego powodującego konieczność ewakuacji. Organizacja ewakuacji będzie polegać na określeniu zadań wszystkim pracownikom oraz wyznaczeniu koordynatora ds. ewakuacji odpowiedzialnego za potwierdzenie liczby ewakuowanych osób z budynku na podstawie np. list obecności w miejscu zbiórki do ewakuacji lub w inny ustalony sposób.

Przebieg dróg ewakuacyjnych przedstawia część graficzna opracowania.

3.11. INSTALACJE, URZĄDZENIA I SPRZĘT PRZECIWPOŻAROWY

Wyposażenie budynków w wymagany sprzęt ochrony przeciwpożarowej ma decydujący wpływ na bezpieczeństwo personelu, ekip ratowniczych oraz mienia.

Przedmiotowy budynek został wyposażony w:

- **Przeciwpożarowy wyłącznik prądu.**

W przedmiotowym budynku Przeciwpożarowy wyłącznik prądu zlokalizowany jest na parterze budynku przy głównym wejściu. Lokalizację PWP przedstawiono w graficznej części opracowania.

- **Podręczny sprzęt gaśniczy.**

Rozmieszczenie sprzętu w postaci gaśnic oraz przeciwpożarowego wyłącznika prądu przedstawia część graficzna opracowania

3.11.1. OPIS URZĄDZEŃ I SPRZĘTU PRZECIWPOŻAROWEGO

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu (PWP)

Wyłącznik ten powinien odcinać dopływ energii elektrycznej do wszystkich odbiorników z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. Do urządzeń tych należy zaliczyć:

- pompy pożarowe,
- systemy technicznych zabezpieczeń pożarowych,
- wentylację pożarową (w tym zasilanie napędów klap dymowych),

Wyłącznik ten powinien być instalowany przy głównym wejściu do budynku lub złącza elektroenergetycznym strefy pożarowej i odpowiednio oznakowany. Odcięcie dopływu prądu wyłącznikiem przeciwpożarowym nie może powodować samoczynnego włączenia drugiego źródła energii elektrycznej (w tym zespołu prądotwórczego) z wyjątkiem źródła zasilającego urządzenia, których funkcjonowanie w czasie pożaru jest niezbędne.

Rysunek przedstawiający przeciwpożarowy wyłącznik prądu.

Jako wyłącznik należy stosować aparat elektryczny typu rozłącznik, uzbrojony w cewkę wyzwalacza wzrostowego z możliwością zdalnego sterowania w układzie przełącznika faz, który w przypadku zaniku napięcia w jednej lub dwóch dowolnych fazach automatycznie przełączy zasilanie cewki wzrostowej na fazę aktywną. Sterowanie wyłącznikiem jest realizowane przez naciśnięcie przycisku w wyłączniku chronionym szklaną szybką. **Wyłącznik można uruchomić po zbitiu szybki.**

Znaki bezpieczeństwa.

Znaki przy wszystkich wyjściach awaryjnych i wzdłuż dróg ewakuacyjnych powinny być tak oświetlone, aby jednoznacznie wskazywały drogę ewakuacji do bezpiecznego miejsca.

Podręczny sprzęt gaśniczy.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami obiekt powinien być wyposażony w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN).

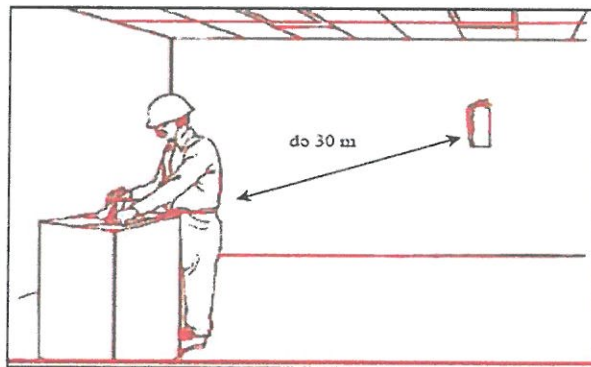
Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać na każde 100 m² powierzchni lub na każde 300 m², jeżeli obiekt jest chroniony urządzeniem gaśniczym wodnym. Rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dobiera się zależnie od istniejących w obiekcie materiałów palnych.

Gaśnice są to przenośne urządzenia o stosunkowo małej masie środka gaśniczego i o wadze do 20 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie zaworu wyzwalając ciśnienie gazu znajdującego się w zbiorniku gaśnicy lub w oddzielnym pojemniku.

Zasady rozmieszczania gaśnic.

Do gaśnic powinien być zapewniony swobodny dostęp i od nich w odległości mniejszej niż 1 m nie powinny znajdować się żadne przedmioty. Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone w sposób:

- w miejscach łatwo dostępnych a w szczególności przy wejściach do budynków, na klatkach schodowych, korytarzach oraz przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz,
- w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła,
- w obiektach wielokondygnacyjnych, jeżeli pozwalają na to warunki w tych samych miejscach (układ powtarzalny),
- odległość do gaśnicy z każdego miejsca, w którym może przebywać człowiek nie powinna przekraczać 30 m.

Gaśnica proszkowa – środkiem gaśniczym jest tu proszek gaśniczy. Wyrzucany jest on pod ciśnieniem do strefy spalania. Działanie proszku polega na inhibicji procesu spalania (wychwytywanie rodników). Stosowane są dwa podstawowe rodzaje proszków: węglanowe do gaszenia pożarów grup BC i fosforanowe do gaszenia grup ABC.

Gaśnice proszkowe (1)

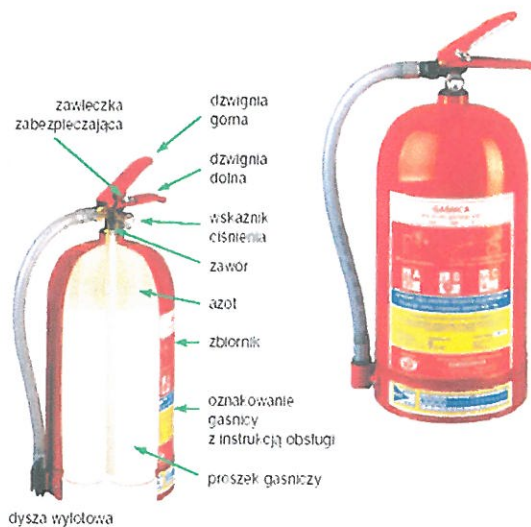
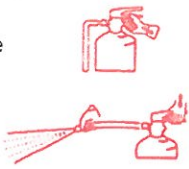
Gaśnica proszkowa GP-6x-ABC

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy A, B i C

Obsługa gaśnicy:

1. Wyciągnąć zabezpieczenie
2. Wyjąć wąż z uchwytem, skierować na źródło ognia, nacisnąć dźwignię

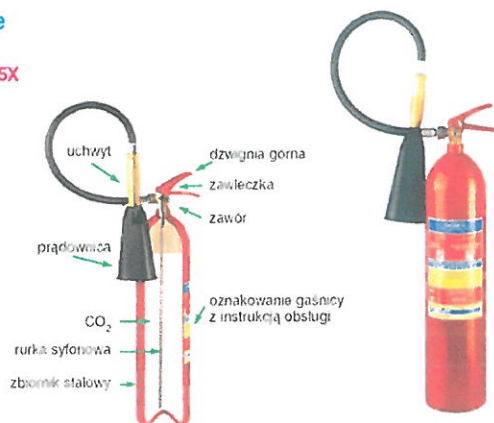

Gaśnica śniegowa – czynnikiem gaśniczym jest tu sprężony dwutlenek węgla, wyrzucany pod ciśnieniem z gaśnicy przez specjalną dyszę tzw. tubę. Podstawowym działaniem tej gaśnicy jest działanie tłumiące (zmniejszenie stężenia tlenu w strefie spalania). Dodatkowo w niewielkim stopniu ma działanie chłodzące (temperatura strumienia wynosi ok. -70°C). Gaśnice tego typu mogą być używane do gaszenia pożarów grup BC. Gaszenie dwutlenkiem węgla przynosi najlepsze efekty w bardzo ograniczonych przestrzeniach i o znikomej wentylacji (do osiągnięcia efektu gaśniczego trzeba uzyskać stężenie min. 40% CO_2). Niska temperatura dwutlenku węgla uszkadza tworzywa sztuczne i może powodować odmrożenia. Po użyciu gaśnicy śniegowej w pomieszczeniu zamkniętym należy natychmiast opuścić to pomieszczenie ze względu na szkodliwe dla organizmu działanie dwutlenku węgla (niedobór tlenu w pomieszczeniu).

Gaśnice śniegowe

Gaśnica śniegowa GS-5X

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy B i C

W zależności od rodzaju palącego się materiału lub medium należy stosować następujące rodzaje gaśnic:

	1. Do gaszenia pożarów ciał stałych.
	2. Do gaszenia pożarów cieczy palnych i materiałów stałych topiących.
	3. Do gaszenia pożarów gazów.
	4. Do gaszenia pożarów metali.
	5. Do gaszenia pożarów tłuszczu kuchennych.

Rysunek nr 9. Oznaczenia grup pożarów na gaśnicach

Oznakowanie urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego.

Gaśnice i urządzenia przeciwpożarowe należy odpowiednio oznakować. Ma to na celu lepsze zauważenie tego sprzętu oraz zorientowanie się o rodzaju umieszczonego w danym miejscu sprzętu. Oznakowanie to może pomóc w doborze jak również w dotarciu do sprzętu gaśniczego w przypadku, gdy nie jest on bezpośrednio widoczny.

Do znakowania sprzętu stosuje się niżej umieszczone tabliczki:

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
1.		Gaśnica	Wskazuje lokalizację gaśnicy przenośnej
2.		Hydrant wewnętrzny	Wskazuje lokalizację hydrantu wewnętrznego
3.		Drabina pożarowa	Wskazuje lokalizację drabiny pożarowej
4.		Zestaw sprzętu ochrony przeciwpożarowej	Wskazuje lokalizację zestawu ochrony przeciwpożarowej
5.		Alarm pożarowy/ Ręczny ostrzegacz pożarowy	Wskazuje lokalizację przycisku alarmu pożarowego
6.		Telefon alarmowania pożarowego	Wskazuje lokalizację telefonu alarmowania pożarowego
7.		Gaśnica przewoźna	Wskazuje lokalizację gaśnicy przewoźnej
8.		Koc gaśniczy	Wskazuje lokalizację koca gaśniczego

Oraz:

Znaki bezpieczeństwa i znaki dodatkowe.			
Nr	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
1.		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	W obiektach do oznaczenia wyłącznika odcinającego dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających i instalacje, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.
2.		Kurek główny instalacji gazowej	W obiektach do oznaczenia miejsca za instalowania kurka głównego instalacji gazowej.
3.		Hydrant zewnętrzny	Do oznaczenia miejsca hydrantu zewnętrznego, wodnego, pianowego, podziemnego lub nadziemnego; wielkości charakterystyczne hydrantu należy umieszczać na znaku dodatkowym.
4.		Droga pożarowa	Do oznaczenia zewnętrznych dróg dojazdowych dla prowadzących akcję pożarniczą.
5.		Drzwi przeciwpożarowe	Do oznaczenia drzwi znajdujących się w ścianach oddzielenia przeciwpożarowego.
6.		Miejsce uruchamiania urządzenia gaśniczego	Może on występować samodzielnie lub razem ze znakiem nr 4 jeśli ROP uruchamia alarm dźwiękowy odbierany bezpośrednio przez osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia.

3.12. ZAOPATRZENIE W WODĘ DO ZEWNĘTRZNEGO GASZENIA POŻARU

Hydranty zewnętrzne umieszcza się wzdłuż dróg i ulic oraz przy ich skrzyżowaniach, przy zachowaniu odległości:

- między hydrantami - do 150 m;
- od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi lub ulicy - do 15 m;
- najbliższego hydrantu od chronionego obiektu budowlanego - do 75 m;
- od ściany chronionego budynku - co najmniej 5 m.

Wydajność nominalna hydrantu zewnętrznego, przy ciśnieniu nominalnym 0,2 MPa mierzonym na zaworze hydrantowym podczas poboru wody, w zależności od jego średnicy nominalnej (DN), nie może być mniejsza niż:

- dla hydrantu nadziemnego DN 80 - 10 dm³/s,
- dla hydrantu nadziemnego DN 100 - 15 dm³/s,
- dla hydrantu podziemnego DN 80 - 10 dm³/s.

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru dla obiektu stanowią hydranty.

Lokalizacja hydrantów została przedstawiona na planie zagospodarowania terenu w części graficznej opracowania.

3.13. DROGI DOJAZDOWE DLA CELÓW PRZECIWOPOŻAROWYCH

Obiekt zlokalizowany jest w miejscowości Duszniki, w powiecie szamotulskim, przy ul. Sportowej 2. Budynek znajduje się w rejonie działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Szamotułach, zlokalizowanej w odległości ok. 20 km od przedmiotowego obiektu.

W miejscowości Duszniki, przy ul. św. Floriana 5, funkcjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Dusznikach, oddalona od analizowanego obiektu o ok. 1 km. Szacunkowy czas dojazdu tej Jednostki wynosi ok. 3 minuty i uzależniony jest od warunków drogowych.

Z uwagi na niewielką odległość od obiektu oraz krótszy czas dojazdu, jednostka OSP stanowi podstawowe i najszybciej dysponowane zabezpieczenie operacyjne w przypadku wystąpienia zdarzenia, natomiast jednostki PSP zapewniają wsparcie w dalszej fazie działań ratowniczo-gaśniczych.

3.13.1. MATERIAŁY POŻAROWO NIEBEZPIECZNE

W budynku nie zakłada się przechowywania i użytkowania materiałów niebezpiecznych pożarowo.

3.13.2. INNE INSTALACJE I URZĄDZENIA TECHNICZNE BUDYNKU

Obiekt wyposażony jest w następujące instalacje:

- instalację grzewczą - zasilaną z kotłowni gazowej zlokalizowanej na parterze budynku
- instalację gazową,
- instalację elektryczną - obiekt zasilany jest z sieci elektroenergetycznej ENEA zgodnie z wydanymi warunkami przyłączenia. W Sali sportowej występuje oświetlenie podstawowe, awaryjne oświetlenie ewakuacyjne, oświetlenie ewakuacyjne zapala się w ciągu 1-2 sekund od zaniku
  - instalację wodociągową i kanalizacyjną – podłączona do infrastruktury komunalnej,
  - instalację teletechniczną,
  - instalację odgromową,
  - instalację klimatyzacyjną,
  - instalację wentylacyjną - wszystkie pomieszczenia obiektu wyposażone są w wentylację grawitacyjną, mechaniczną lub klimatyzację

4. POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTAWANIA POŻARU I DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA

4.1. PRZYCZYNY POWSTAWANIA POŻARU

Potencjalnymi i najczęściej występującymi przyczynami powstawania pożarów są:

- nieostrożność osób i niewłaściwa eksploatacja wszelkiego rodzaju urządzeń technicznych,
- wady urządzeń i instalacji wynikające z niewłaściwej eksploatacji i nieprzestrzegania reżimów konserwacyjnych i eksploatacyjnych,
- nieprzestrzeganie przez użytkowników podstawowych zasad bezpieczeństwa pożarowego,
- niewłaściwy dobór składowanych materiałów (składowanie materiałów lub wyrobów, które w styczności ze sobą mogą wchodzić w reakcje wydzielające ciepło),
- używania otwartego ognia zbyt blisko materiałów palnych,
- spalania śmieci, rozpalanie ognisk w miejscach niedozwolonych,
- palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych oraz wyrzucanie niedogaszonych niedopałków papierosów,
- brak nadzoru oraz niewłaściwe wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych,
- występowanie dużej ilości palnych materiałów w szczególności elementów wyposażenia i wystroju wnętrz,
- wyładowania atmosferyczne lub elektrostatyczne,
- celowe podpalenia.

4.2. DROGI ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARU

- wewnętrzne drogi komunikacyjne poziome i pionowe,
- szyby i ciągi wentylacyjne,
- technologiczne przepusty instalacyjne oraz szczeliny konstrukcyjne,
- palne elementy okładzin ścian,
- palne elementy wykończenia wnętrz oraz wyposażenia pomieszczeń,
- elementy instalacji, urządzeń technicznych i konstrukcyjnych budynku dobrze przewodzące ciepło,
- promieniowanie cieplne od płonących materiałów oraz konwekcja gorących gazów i spalin,
- szczeliny powstałe w konstrukcji obiektu wskutek działania wysokiej temperatury.

Biorąc pod uwagę powszechnie występujące w pomieszczeniach materiały palne, należy się przede wszystkim liczyć z możliwością powstania pożarów powstania pożarów **grupy „B”** tj. pożarów cieczy palnych i substancji stałych topiących się (np. elementów z PCV).

Ponadto **mogą** zaistnieć pożary **grupy „A”** tj. pożarów ciał stałych pochodzenia organicznego, w których występuje zjawisko spalania żarowego (np. materiałów takich jak papier, drewniane meble, palety, materiały włókiennicze, itp.).

4.3. ZAPOBIEGANIE MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA

Zapobieganie powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia polega na zapewnieniu koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom, tworzeniu warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Podczas eksploatacji budynków i terenu należy, zatem bezwzględnie przestrzegać w szczególności postanowień obowiązujących przepisów o ochronie przeciwpożarowej, co pozwala ograniczyć możliwość powstania oraz rozwoju pożaru, a także zapewnia niezbędne środki gaśnicze i ratownicze w przypadku, gdy pożar zaistnieje. Istotny wpływ na ograniczenie możliwości zaistnienia innego miejscowego zagrożenia jest realizacja obowiązków nałożonych na właściciela, zarządcę bądź użytkownika obiektów przez Prawo budowlane.

Ogólne organizacyjne warunki zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego polegają na:

- umieszczeniu w miejscach ogólnodostępnych i widocznych wykazu telefonów alarmowych oraz

instrukcji postępowania na wypadek powstania pożaru,

- oznakowaniu zgodnie z postanowieniami Polskich Norm dróg, wyjść i kierunków ewakuacji oraz miejsc usytuowania sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych oraz miejsc występowania materiałów stwarzających szczególne zagrożenie pożarem lub wybuchem.
- wyposażeniu obiektu i zapewnieniu stałego nieograniczonego dostępu do sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych,
- zapewnieniu swobodnego dostępu do wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz zaworów gazu,
- nieutrudnionego dostępu do urządzeń sterujących instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
- zapewnieniu możliwości prowadzenia bezpiecznej ewakuacji ludzi przebywających w pomieszczeniach obiektu w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia poprzez zapewnienie stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń, wewnętrznych dróg komunikacyjnych oraz wyjść ewakuacyjnych prowadzących na zewnątrz budynku, utrzymywanie drzwi na drogach ewakuacyjnych w stanie umożliwiającym ich natychmiastowe otwarcie oraz utrzymywanie dróg ewakuacyjnych w stanie pełnej przepustowości.

Z uwagi na wymienione potencjalne źródła powstania pożaru oraz charakter obiektu wprowadza się szczegółowe ustalenia porządkowe w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, które są rozwinięciem i uzupełnieniem postanowień obowiązujących aktów prawnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

W budynku i na terenie zabrania się:

- zastawiania w drzwiach ewakuacyjnych z pomieszczeń i obiektu, w przejściach komunikacyjnych i na drogach ewakuacyjnych przedmiotów utrudniających ewakuację,
- zamykania drzwi na drogach ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie oraz ograniczania dostępu do nich na całej szerokości,
- zasłaniania, zaklejania, zamalowywania oznaczeń dróg ewakuacyjnych i kierunków ewakuacji, dotyczy także oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego,
- przechowywania cieczy palnych i innych substancji mogących stwarzać zagrożenie pożarem i wybuchem w pomieszczeniach przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- w przypadku wykorzystywania cieczy palnych do pracy przechowywania ich w pomieszczeniach technicznych, podręcznych schowkach w ilości większej niż niezbędne do wykorzystania w ciągu jednej zmiany oraz przelewania ich do przypadkowych pojemników,
- stosowania do wykończenia wnętrz, materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące palenia papierosów na terenie całego zakładu z wyłączeniem miejsca wyznaczonego – palarni używania sprzętu pożarniczego do celów niezwiązanych z ochroną przeciwpożarową,
- utrudniania dostępu do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych energii elektrycznej,
- zrywania, zasłaniania zamalowywania oznaczeń urządzeń przeciwpożarowych a w szczególności gaśnic, kurka gazu, głównego wyłącznika prądu,
- pozostawiania bez nadzoru urządzeń elektrycznych (np. wentylatory, grzejniki, itp.) niewyłączonych z gniazd sieciowych (nie dotyczy urządzeń przeznaczonych fabrycznie do pracy ciągłej bez stałego nadzoru),
- używania niezgodnie z instrukcją obsługi lub zasadami eksploatacji wszelkiego rodzaju urządzeń technicznych i instalacji oraz naprawiania ich przez osoby bez stosownych uprawnień i kwalifikacji,
- postępowania się odbiornikami energii elektrycznej bez wymaganej klasy ochrony w tym Ex w obszarach narażonych na wybuch oraz bez wyłączników termicznych (dot. urządzeń grzewczych),

- eksploatacji uszkodzonych, niesprawnych urządzeń elektrycznych oraz używania niesprawnych narzędzi,
- zasłaniania detektorów dymu oraz innych czujników mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe, wybuchowe lub zdrowie osób przebywających w obiekcie (np. czujniki stężenia styrenu, czujniki temperatury obsługujące pomieszczenia z nadtlenkami),
- zasłaniania, zatykania otworów i szybów wentylacyjnych oraz ograniczania wydajności lub wyłączenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji w obszarze pomieszczeń z nadtlenkami,
- opuszczania pomieszczeń i miejsc pracy bez upewnienia się, że nie zachodzi obawa powstania pożaru,
- składowania poza pojemnikami do tego przeznaczonymi w odległości mniejszej niż 4m od granicy działki lub budynku materiałów palnych w postaci odpadów bytowych, zużytych mebli, a także palnych pozostałości po pracach remontowych lub pielęgnacyjnych w zakresie utrzymania zieleni,
- wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych bez odpowiedniego przygotowania miejsca pracy i zabezpieczenia ich pod względem ilości sprzętu gaśniczego oraz pomiarowego.

4.3.1. WYMAGANIA DLA KOTŁOWNI GAZOWEJ

Wymagania dla kotłowni.

Wymagania dla kotłowni gazowych określają przepisy WT oraz PN-B-02431-1, które regulują m.in. lokalizację kotłowni w budynku, jej wysokość, jakość materiałów wykończenia pomieszczenia kotłowni, moc oraz rodzaj wentylacji, oświetlenie oraz inne elementy mające wpływ na bezpieczeństwo.

4.3.2. WYMAGANIA DLA ELEMENTÓW WYPOSAŻENIA WNĘTRZ

W strefach pożarowych ZL I, ZL II, ZL III i ZL V stosowanie do wykończenia wnętrz materiałów i wyrobów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, jest zabronione.

W przypadku stosowania materiałów wykończeniowych luźno zwisających, w szczególności w kurtynach, zasłonach, draperiach, kotarach oraz żaluzjach, za łatwo zapalne uważa się materiały, których właściwości określone w badaniach zgodnych z Polskimi Normami odnoszącymi się do zapalności i rozprzestrzeniania płomienia przez wyroby włókiennicze, nie spełniają co najmniej jednego z kryteriów:

1. $t_i \geq 4s$,
  2. $t_s \leq 3s$,
  3. nie następuje przepalenie trzeciej nitki,
  4. nie występują płonące krople.
- **ma drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji, stosowanie materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych jest zabronione,**
  - podłogi podniesione o więcej niż 0, 2 m ponad poziom stropu lub innego podłoża powinny mieć:
5. niepalną konstrukcję nośną oraz co najmniej niezapalne płyty podłogi od strony przestrzeni podpodłogowej, mające klasę odporności ogniowej, co najmniej REI 30, a w budynku wysokościowym (WW) lub ze strefą pożarową o gęstości obciążenia ogniowego ponad 4.000 MJ/m² oraz w strefach pożarowych ZL II - co najmniej REI 60,
  6. przestrzeń podpodłogową podzieloną na sektory o powierzchni nie większej niż 1.000 m² przegrodami o klasie odporności ogniowej, co najmniej EI 30, a w budynku wysokościowym (WW) lub ze strefą pożarową o gęstości obciążenia ogniowego ponad 4.000 MJ/m² - co najmniej EI 60.
- przewody i kable elektryczne oraz inne instalacje wykonane z materiałów palnych, prowadzone w przestrzeni podpodłogowej podłogi podniesionej i w przestrzeni ponad sufitami podwieszonymi, wykorzystywanej do wentylacji lub ogrzewania pomieszczenia, powinny mieć osłonę lub obudowę o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 30, a w budynku wysokościowym

(WW) lub w budynkach ze strefą pożarową o gęstości obciążenia ogniowego ponad 4000 MJ/m² – co najmniej EI 60,

- **na drogach ewakuacyjnych wykonywanie w podłodze podniesionej otworów do wentylacji lub ogrzewania jest zabronione,**
- w pomieszczeniach, przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób oraz w pomieszczeniach produkcyjnych, stosowanie łatwo zapalnych przegród, stałych elementów wyposażenia i wystroju wnętrz oraz wykładzin podłogowych jest zabronione,
- okładziny sufitów oraz sufity podwieszane należy wykonywać z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia. Wymaganie to nie dotyczy mieszkań,
- przestrzeń między sufitem podwieszonym i stropem powinna być podzielona na sektory o powierzchni nie większej niż 1.000 m², a w korytarzach - przegrodami, co 50 m, wykonanymi z materiałów niepalnych,
- palne elementy wystroju wnętrza budynku, przez które lub obok których są prowadzone przewody ogrzewcze, wentylacyjne, dymowe lub spalinowe, powinny być zabezpieczone przed możliwością zapalenia lub zwęglenia.

4.4. OBOWIĄZKI WSZYSTKICH UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU

Przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa pożarowego jest podstawowym obowiązkiem każdego pracownika (użytkownika). Pomieszczenia powinny być użytkowane i utrzymywane zgodnie z założeniami projektowymi oraz w stanie gwarantującym bezpieczeństwo pożarowe. W szczególności pracownik (użytkownik) jest obowiązany:

- znać i przestrzegać przepisy i zasady bezpieczeństwa pożarowego, brać udział w szkoleniach i instruktażach z tego zakresu,
- znać procedury postępowania na wypadek powstania pożaru, sposobów alarmowania i przeprowadzania ewakuacji,
- wykonywać pracę w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pożarowego oraz przestrzegać wydawanych w tym zakresie zarządzeń i wskazówek przełożonych w tym stosować odzież ochronną przeznaczoną do pracy z materiałami pożarowo niebezpiecznymi,
- dbać o bezpieczeństwo pożarowe oraz o należyty stan urządzeń, narzędzi, sprzętu, jak również o porządek i ład w miejscu pracy,
- niezwłocznie usuwać stwierdzone usterki mogące spowodować powstanie lub rozprzestrzenienie się pożaru oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
- dopilnować, aby osoby postronne przebywające na terenie stosowały się do przepisów przeciwpożarowych,
- przestrzegać zakazu używania otwartego ognia i palenia tytoniu,
- znać sposób alarmowania Państwowej Straży Pożarnej, użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz gaszenia pożaru w zarodku z uwzględnieniem występujących materiałów,
- znać rozmieszczenie wyjść ewakuacyjnych z budynków,
- znać rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego w pobliżu miejsca pracy i zasady jego rozmieszczenia w budynku i na terenie,
- nie zastawiać dróg i wyjść ewakuacyjnych, dostępu do podręcznego sprzętu gaśniczego oraz urządzeń przeciwpożarowych.

Każdy pracownik zobowiązany jest do uporządkowania swojego stanowiska pracy po jej skończeniu, a w szczególności:

- schowania dokumentacji (pracownicy biurowi) i innych przedmiotów pracy do szaf i biurka, a odpadów do pojemników na śmieci,
- schowania przyrządów, które pozostawione bez nadzoru mogą być przyczyną bezpośrednią lub

pośrednią powstania zagrożenia pożarem lub innego zagrożenia,

- zabezpieczenia urządzeń przed przypadkowym niepowołanym uruchomieniem poprzez odłączenia zasilania, jeżeli urządzenia takowe posiadają,
- zamknięcie i zabezpieczenie pojemników z cieczami łatwopalnymi,
- posprzątania stanowiska pracy zwłaszcza usunięcie pyłów palnych,
- wyłączenia spod napięcia wszystkich odbiorników energii elektrycznej (z wyjątkiem tych, które przeznaczone są do pracy ciągłej np. lodówki),
- wyłączenia oświetlenia podstawowego,
- zabezpieczeniem pojazdów przed możliwością zapalenia poprzez odłączenie akumulatorów, a w przypadku prowadzenia na pojeździe prac spawalniczych do kontrolowania warsztatu i pojazdu do czasu umożliwiającego wykluczenie możliwości powstania pożaru.

4.4.1. OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELA OBIEKTU LUB ZARZĄDCY DZIAŁAJĄCEGO W JEGO IMIENIU

Poza obowiązkami określono obowiązki w pkt. „Odpowiedzialność”:

- 1) Kieruje całością akcji ratowniczo - gaśniczej do czasu przybycia pierwszej jednostki straży pożarnej,
- 2) Upewnia się czy zaalarmowano straż pożarną i inne niezbędne służby,
- 3) Podejmuje decyzję o częściowej lub całkowitej ewakuacji,
- 4) Przyjmuje raport - sprawozdanie o stanie osobowym po ewakuacji w miejscu koncentracji,
- 5) Z chwilą przybycia straży pożarnej przedstawia sytuację dowódcy jednostki straży pożarnej,
- 6) Pozostaje w dyspozycji dowódcy straży pożarnej w celu:
  - udzielania bieżących informacji na temat obiektu, osób w zależności od rozwoju sytuacji,
  - zapewnienia dostępu do poszczególnych pomieszczeń,
  - zabezpieczenia ewakuowanego mienia,
  - zabezpieczenia miejsc objętych pożarem,
  - zapewnienia opieki osobom poszkodowanym oraz ewakuowanym.
- 7) Sprawuje nadzór nad przestrzeganiem warunków ochrony przeciwpożarowej w obiekcie i na jego terenie

4.4.2. OBOWIĄZKI OCHRONY OBIEKTU W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

- Znać i przestrzegać przepisy i zasady bezpieczeństwa pożarowego,
- Brać udział w szkoleniach i instruktażach z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obsługi instalacji i urządzeń przeciwpożarowych,
- Znać procedury postępowania na wypadek powstania pożaru, sposobów alarmowania i przeprowadzania ewakuacji,
- Sprawdzać przed rozpoczęciem pracy czy we właściwym miejscu znajdują się klucze od nadzorowanych pomieszczeń, obiektów,
- Znać zawartość nadzorowanych pomieszczeń, ewentualnych przyczyn mogących spowodować wybuch pożaru,
- Znać usytuowanie głównych wyłączników energii elektrycznej,
- Znać usytuowanie przeciwpożarowych wyłączników prądu w tym także wyłączników UPS,
- Znać rozmieszczenie hydrantów zewnętrznych na posesji oraz w sąsiedztwie i umieć określić ich położenie w porze nocnej,
- Znać numery alarmowe do państwowej straży pożarnej, policji i pogotowia ratunkowego oraz osób powiadamianych w przypadku powstania pożaru,
- Posiadać znajomość użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz jego rozmieszczenia w budynku,
- Posiadać znajomość usytuowania wyjść ewakuacyjnych z budynku i możliwości ich otwarcia,
- Zgłaszać przełożonym zauważone usterki
- Brać udział w ewakuacji ludzi i mienia,

- Udzielać niezbędnej pomocy i informacji jednostkom biorącym udział w akcji gaśniczej,
- Przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia w miejscach nie dozwolonych,
- W porze nocnej i dni wolne od pracy znać dokładnie ilość osób przebywających w budynku
- W porze nocnej i dni wolne od pracy zorganizowanie akcji ratowniczo-gaśniczej na wypadek powstania pożaru, przyjmując następujący tok postępowania:
  - 1) Zaalarmowanie państwowej straży pożarnej a po jej przybyciu przekazanie dowódcy jednostki straży pożarnej niezbędnej dokumentacji w celu zaplanowania i rozpoznania obiektu (instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, instrukcje wyłączania energii, inne posiadane a mające wpływ na prowadzenie działań ratowniczo – gaśniczych.
  - 2) Przystąpienie do gaszenia pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,
  - 3) Zaalarmowanie zarządcy i/lub użytkowników budynku,
  - 4) Zabezpieczenia obiektu i ewakuowanego mienia przed kradzieżą w czasie akcji ratowniczej oraz po jej zakończeniu do czasu przybycia na miejsce właściciela.

W czasie dokonywania obchodów nadzorowanych pomieszczeń w miarę możliwości zwracać uwagę na wszelkie zjawiska mające znamiona pożaru oraz:

- czy wszystkie niebezpieczne instalacje i urządzenia elektryczne i mechaniczne zostały wyłączone i odpowiednio zabezpieczone,
- czy nie pozostawiono w budynku otwartego ognia (niedopałków papierosów, włączonych piecyków, grzejników elektrycznych),
- czy właściwie zabezpieczono obiekt przed wejściem niepowołanych osób na jego teren,
- zgłaszać przełożonemu wszelkie zauważone nieprawidłowości w zabezpieczeniu przeciwpożarowym budynku, w szczególności kradzież lub zniszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego.
- Zgłaszać niezwłocznie przełożonemu wszelkie uszkodzenia lub ślady ingerencji w przyciski przeciwpożarowych wyłączników prądu, niesprawność drzwi zwłaszcza służących celom ewakuacji.

4.4.3. OBOWIĄZKI OSÓB SPRZĄTAJĄCYCH

- Znać treść instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w zakresie niezbędnym dla wykonywanej pracy.
- Znać rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i zasady jego użycia.
- Znać zasady alarmowania o powstaniu pożaru lub innego zagrożenia.
- Nie używać do sprzątnięcia materiałów łatwo zapalnych (benzyn, rozpuszczalników itp.).
- Po zakończeniu pracy wyłączenia z zasilania urządzeń wykorzystywanych do wykonania pracy.
- Usuwania zawartości koszy na śmieci.
- Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu w miejscach do tego nieprzeznaczonych.
- Nie przechowywać w szafkach ogólnego przeznaczenia materiałów niebezpiecznych pożarowo.
- Sprawdzania czy w obsługiwanych pomieszczeniach nie pozostawiono włączonych grzejników elektrycznych.
- Zwracania uwagi czy w pomieszczeniach nie występują zjawiska mogące świadczyć o początku pożaru (charakterystyczny śwąd, zadymienie, nagrzanie powierzchni urządzeń, podłóg itp.).
- Informowanie przełożonych lub ochrony obiektu o zauważonych uszkodzeniach instalacji, sprzętu ppoż. Lub podejrzanych zjawiskach mogących świadczyć o powstaniu pożaru.
- Wykorzystywania do pracy urządzeń i sprzętu w dobrym stanie technicznym.
- Nieużywania do zasilania urządzeń prowizorycznych przedłużaczy oraz uszkodzonych (pęknięcia mechaniczne, okopcenia) lub niewłaściwie zamocowanych gniazd elektrycznych.

5. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA

5.1. 5.1 SPOSOBY ROZPOZNANIA ZAGROŻENIA W BUDYNKU

Rozpoznanie i potwierdzenie zaistniałego stanu zagrożenia w pomieszczeniach budynku, związanego z powstaniem pożaru lub innego zagrożenia, może nastąpić przez pracowników obiektu, a w szczególności pracowników, którzy zauważą niebezpieczne zdarzenie i stwierdzą stan zagrożenia z nim związany albo uzyskają informację o zagrożeniu pożarowym występującym w budynku z innych źródeł (np. od osób postronnych przebywających w budynku lub na zewnątrz).

Rozpoznanie bezpośrednio zagrożenia pożarowego lub innego zagrożenia w pomieszczeniach budynku powinno w szczególności polegać na ustaleniu i określeniu:

- miejsca powstania pożaru lub innego niebezpiecznego zdarzenia,
- dróg i kierunków rozprzestrzeniania się pożaru albo strefy zagrożenia innego niebezpiecznego zdarzenia,
- stanu i czynników zagrożenia dla życia lub zdrowia osób przebywających w budynku,
- zagrożenia stwarzanego dla pomieszczeń znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie źródła pożaru.

Każdorazowe rozpoznanie stanu zagrożenia pożarowego powinno spowodować natychmiastowe uruchomienie i rozpoczęcie procedury alarmowania i działań na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

5.2. ZASADY ALARMOWANIA

Alarmowanie współpracowników i innych osób będących w najbliższym otoczeniu należy najpierw alarmować donośnym, spokojnym głosem „**UWAGA, UWAGA POŻAR**”, podając co się pali, gdzie się pali lub jakie inne zagrożenie wystąpiło w obiekcie i w razie konieczności ewakuacji – zarządzić ewakuację i określić kolejność opuszczania budynku i następnie powiadomić telefonicznie Państwową Straż Pożarną i przełożonych.

Osoba powiadamiająca Straż Pożarną po uzyskaniu połączenia powinna wyraźnie podać:

- Gdzie powstało zdarzenie - dokładny adres, nazwę obiektu, przeznaczenie pomieszczenia.
- Co się pali lub jakie jest inne zagrożenie.
- Czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi.
- Numer telefonu, z którego wykonywane jest połączenie oraz imię i nazwisko.

UWAGA: Należy odłożyć słuchawkę dopiero po potwierdzeniu, że Straż Pożarna przyjęła zgłoszenie.

W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować również:

POGOTOWIE POLICJI	tel. 112
POGOTOWIE RATUNKOWE	tel. 112
POGOTOWIE ENERGETYCZNE	tel. 991
POGOTOWIE GAZOWE	tel. 992
POGOTOWIE WOD. – KAN.	tel. 994

5.3. ZASADY POSTĘPOWANIA

1. Równocześnie z alarmowaniem współpracowników, innych użytkowników i straży pożarnej należy, w miarę możliwości, przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy dostępnego sprzętu gaśniczego znajdującego się na wyposażeniu budynku.
2. Do czasu przybycia zastępów straży pożarnej, akcją ratowniczą kieruje Kierownik obiektu lub osoba wyznaczona do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników lub inna osoba do tego wyznaczona i przygotowana. Kierujący akcją wydaje polecenia, co do sposobu zachowania, podejmuje decyzje o ewentualnym użyciu dostępnych środków gaśniczych tak, co do ich ilości i rodzaju jak i sposobu podawania na ewentualne źródło zdarzenia. Każdy pracownik powinien podporządkować się poleceniom kierującego akcją

ratowniczą.

Osoby przystępujące do akcji ratowniczej powinny pamiętać, że:

- w pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie zważając na bezpieczeństwo własne, innych osób ratujących oraz osób ratowanych,
- należy przeciwdziałać panice wzywając do zachowania spokoju informując o kierunku ewentualnej ewakuacji oraz rozstracać opiekę nad potrzebującymi pomocy,
- przy otwieraniu drzwi do pomieszczeń zagrożonych należy chować się poza ich ościeżnicę najlepiej od strony klamki zwracając szczególną uwagę czy spod drzwi nie wydobywa się
- i cofa dym. W przypadku stwierdzenia takiego zjawiska należy szczególnie rozważyć konieczność otwarcia drzwi a w przypadku konieczności ich otwarcia należy bezwzględnie stać za światłem ościeżnicy (wysokie prawdopodobieństwo powstania tzw. wstecznego ciągu [ognistego podmuchu]),
- wchodząc do pomieszczeń i stref zadymionych należy przyjmować pozycję pochyloną (jak najbliżej podłogi) oraz zabezpieczyć drogi oddechowe w prostymi środkami (np. wilgotną chustką) pamiętając, że środki te nie chronią skutecznie dróg oddechowych a jedynie ograniczają w niewielkim stopniu wdychanie gazów pożarowych,
- wchodząc do pomieszczeń z materiałami niebezpiecznymi należy bezwzględnie stosować pełną ochronę dróg oddechowych oraz stosować odzież ochronną przewidzianą do stosowania w kontakcie z określonym medium,
- należy zamknąć dopływ gazu do budynku oraz wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń i stref objętych pożarem,
- nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenieniu się ognia,
- nie wolno gasić wodą urządzeń elektrycznych będących pod napięciem, cieczy palnych i metali lekkich.

Do prowadzenia skutecznej akcji gaśniczej z wykorzystaniem sprzętu ppoż., w który wyposażony jest budynek niezbędne jest posiadanie podstawowej wiedzy o palących się materiałach, procesie spalania oraz umiejętne użycie dostępnego sprzętu. Ogólnie rzecz biorąc, spalanie jest procesem fizykochemicznym, którego podstawą jest łączenie się materiału palnego z utleniaczem (tlenem atmosferycznym lub substancją o właściwościach utleniających). W czasie spalania wydziela się ciepło, światło i inne gazowe produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania, konieczna jest obecność materiału palnego, utleniacza oraz energii inicjującej proces.

Proces spalania można przerwać przez:

- wyeliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie materiału palnego),
- odcięcie dostępu tlenu (utleniacza) do miejsca pożaru najczęściej poprzez wprowadzenie do strefy spalania środka gaśniczego,
- usunięcie lub odizolowanie materiału palnego,
- przerwanie reakcji łańcuchowej np. gaszenie pożarów poprzez zamienniki halonów

5.4. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA MIEJSCA ZDARZENIA PRZED MOŻLIWOŚCIĄ PONOWNEGO WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA

Likwidacja pożaru i jego źródła oraz zakończenie działań ratowniczych wiąże się z koniecznością wykonania szeregu czynności mających na celu szczegółową kontrolę terenu zdarzenia w związku z możliwością występowania ukrytych źródeł pożaru oraz jego zabezpieczenia przed możliwością ponownego ich wystąpienia.

Zakres koniecznych czynności zabezpieczających powinien zostać określony w postanowieniu przekazania miejsca objętego działaniami ratowniczymi, sporządzonym przez strażaka kierującego

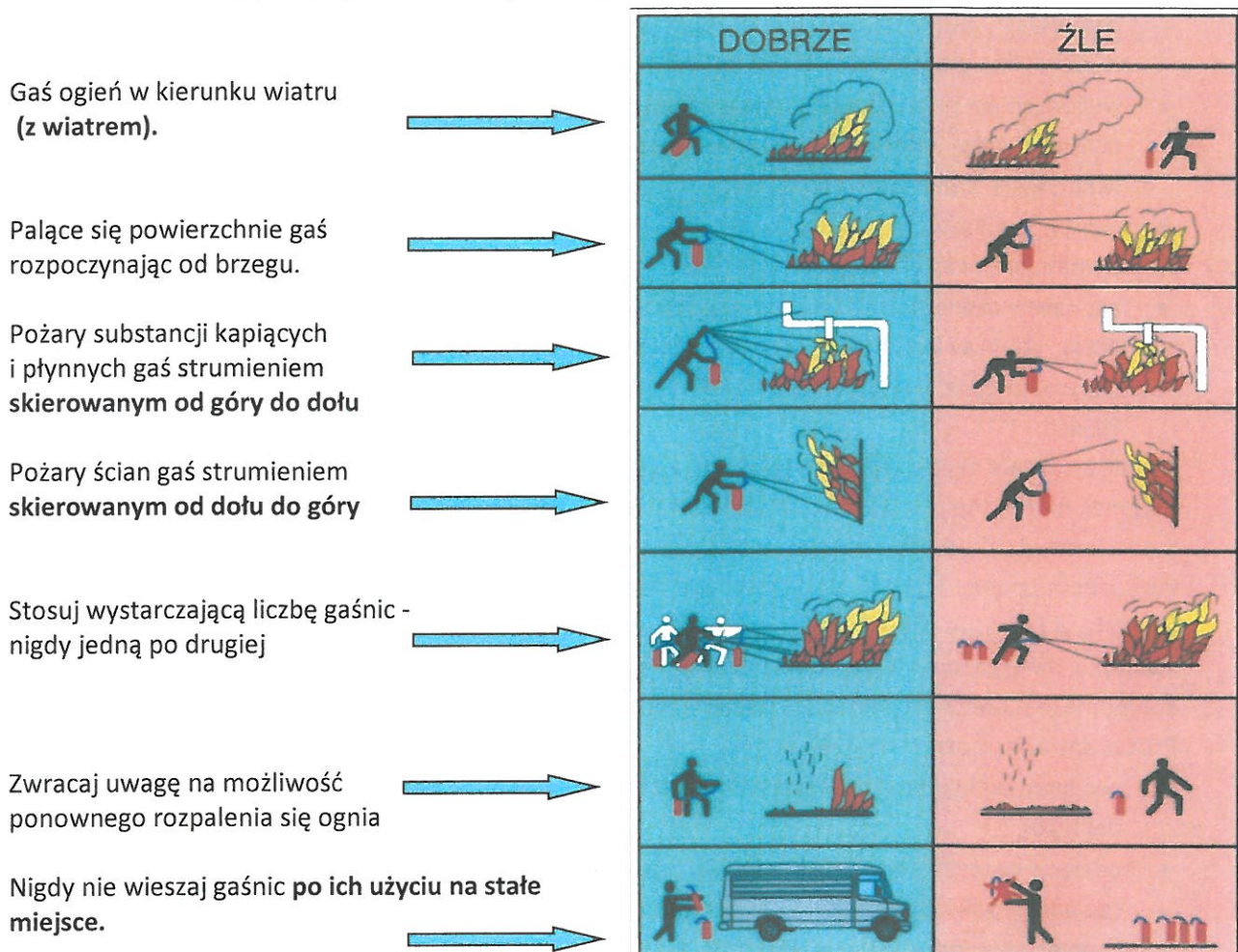
działaniami ratowniczymi i doręczony osobie wyznaczonej.

Wykonanie czynności zabezpieczających stanowi obowiązek osoby przejmującej teren działań ratowniczych – osoby wyznaczonej, która wydaje stosowne dyspozycje podległym pracownikom i zapewnia odpowiednie warunki dozoru miejsca zdarzenia w niezbędnym okresie.

Podstawowe zasady pracy z gaśnicami

Gaśnice są najpowszechniej stosowanym i najbardziej skutecznym podręcznym sprzętem do gaszenia pożarów w zarodku. Umiejętny dobór rodzaju gaśnicy tak jej masy czynnika gaśniczego jak i rodzaju środka w zależności od występujących materiałów palnych w połączeniu z właściwym użyciem powoduje najczęściej całkowite ugaszenie pożaru a w najgorszym przypadku znaczne spowolnienie rozprzestrzeniania. Podstawowe zasady pracy z gaśnicami w sposób uproszczony przedstawiają rysunki na następnym stronie dokumentu.

Podstawowe zasady pracy z gaśnicami w sposób uproszczony przedstawiają poniższe rysunki

Prawidłowe użycie gaśnicy jest zależne od jej typu. Podstawową różnicą w typach gaśnic przenośnych jest to czy gaśnica jest zbiorkowa (z nabojem pod ciśnieniem, który trzeba w sposób mechaniczny przebić, aby uwolnić znajdujący się w nim gaz wytwarzający ciśnienie robocze w zbiorniku głównym gaśnicy) czy są to gaśnice pod stałym ciśnieniem z literą X.

Gaśnice zbiorkowe uruchamia się poprzez wyjęcie zabezpieczenia dźwigni, następnie naciska się na dźwignię i puszcza na okres od 3 do 5 sekund. Po upływie w/w czasu gaśnica jest gotowa do skutecznego użycia.

Gaśnice pod stałym ciśnieniem (z manometrem) są gotowe do użycia bez zwłoki czasowej. Inny sposób uruchamiania dotyczy agregatów proszkowych. Agregaty proszkowe wyposażone

w dodatkową butlę z czynnikiem roboczym połączonym na stałe za pomocą rurki należy uruchomić w sposób zbliżony do sposobu uruchomienia gaśnicy zbijakowej z tą różnicą, że zamiast przebić zasobnik z czynnikiem roboczym należy odkręcić zawór butli, odczekać ok. 5 do 7 sekund po czym można uruchomić dyszę wylotową proszku.

5.5. ORGANIZACJA I ZASADY PROWADZENIA EWAKUACJI

5.5.1. RODZAJE EWAKUACJI

Ewakuacja jest to planowe działanie mające na celu usunięcie ludzi, zwierząt lub mienia ze strefy zagrożenia do innej wydzielonej bezpiecznej strefy w tym samym obiekcie lub na zewnątrz obiektu a w przypadku zagrożenia masowego nawet w odległe od miejsca zdarzenia rejony.

Ewakuacja prewencyjna – są to wszystkie czynności i przedsięwzięcia zmierzające do usunięcia ludzi i mienia z budynków (obiektów) nieobjętych bezpośrednio pożarem lub innym zdarzeniem destrukcyjnym, lecz mogących znaleźć się w takiej sytuacji wskutek nieprzewidzianego rozwoju zdarzenia lub z braku odpowiednich sił do opanowania sytuacji.

Ewakuacja interwencyjna – prowadzona jest w zasadzie w obiektach, w których doszło do zdarzenia o charakterze pożaru lub innego zagrożenia oraz bezpośrednio zagrożonych pożarem lub inną katastrofą i niesie ze sobą zagrożenie dla ludzi, zwierząt lub mienia o znacznej wartości.

Ewakuacja stopniowa – system ewakuacji oparty o rozwiązania techniczne najczęściej z wykorzystaniem Systemu sygnalizacji pożaru zintegrowanego z systemem Dźwiękowego Ostrzegania (DSO), w którym ludzi z różnych części obiektu ewakuuje się według określonych procedur z zachowaniem algorytmu postępowania na wypadek zagrożenia określonymi w tzw. Scenariuszu rozwoju zdarzeń. Części budynku narażone na największe oddziaływanie zagrożenia są na podstawie komunikatów głosowych przewidziane do ewakuacji w pierwszej kolejności.

5.5.2. DOSTĘPNY CZAS BEZPIECZNEJ EWAKUACJI

Dostępny czas bezpiecznej ewakuacji jest to czas po upływie, którego warunki panujące w obiekcie stają się krytyczne dla użytkowników znajdujących się na jego terenie i jest określany, jako parametr, który jako pierwszy osiągnie wartość stanowiącą zagrożenia dla ich życia lub zdrowia.

Parametrem takim może być:

- przekroczenie temperatury lub strumienia promieniowania cieplnego,
- grubość podsufitowej warstwy dymu,
- utrata widzialności znaków ewakuacyjnych,
- przekroczenie stężeń produktów spalania lub innych gazów toksycznych.

Wartości graniczne czynników zewnętrznych dla zachowania warunków bezpiecznej ewakuacji:

- temperatura otoczenia mniejsza niż 60°C,
- widzialność większa niż 10 m,
- warstwa dymu na wysokości powyżej 1,8 m,
- zawartość CO w powietrzu mniejsza od 700 ppm,
- zawartość CO₂ w powietrzu mniejsza niż 5%,
- stężenie tlenu większe niż 14%.

Zwiększenie dostępnego czasu bezpiecznej ewakuacji uzyskuje się poprzez rozwiązania techniczne w postaci detekcji pożaru, wentylacji pożarowej (oddymiania), biernych zabezpieczeń pożarowych oraz stosowania stałych urządzeń gaśniczych.

5.5.3. ORGANIZACJA EWAKUACJI Z OBIEKTÓW

Ewakuacja to szybkie i bezpieczne opuszczenie pomieszczeń zagrożonych, wyznaczonymi drogami i wyjściami do stref bezpiecznych lub na zewnątrz budynku.

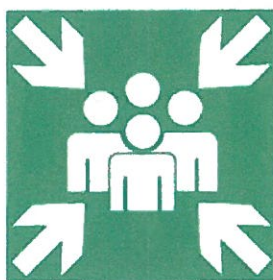
Ewakuacja z pomieszczeń budynku może nastąpić samorzutnie, po wykryciu pożaru lub innego miejscowego zagrożenia lub po zarządzeniu ewakuacji.

W sytuacji wystąpienia zagrożenia (pożar, inne miejscowe zagrożenie np. uwolnienie materiałów niebezpiecznych, otrzymanie informacji o podłożeniu ładunki wybuchowego), powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i ewentualnie mienia, decyzję o jej podjęciu wydaje Kierownik obiektu lub osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo obiektu lub inna osoba działająca z upoważnienia, a po przybyciu jednostki straży pożarnej lub policji Dowódca tej jednostki. Decyzja o ewakuacji musi zawierać w szczególności informacje o zakresie ewakuacji a także określać rejon dla gromadzenia ewakuowanych osób i ewentualnie mienia.

W ramach procedury prowadzenia działań ewakuacyjnych kierujący akcją zobowiązany jest do zapewnienia możliwości ewakuacji osób znajdujących się na poziomach poszczególnych kondygnacji (piętrach) lub w strefach pożarowych na zewnątrz budynku, poprzez wyjście na korytarze we wszystkich częściach budynku oraz przejście nimi do klatek schodowych i następnie opuszczenie budynku wyjściami ewakuacyjnymi.

MIEJSCE ZBIÓRKI ZNAJDUJE SIĘ NA ZEWNĄTRZ BUDYNKU

Miejsca zbiórki po ewakuacji należy oznakować poniższym znakiem.

Oznakowanie miejsca zbiórki.

Decyzję o ewakuacji mienia podejmuje kierujący akcją ratowniczą, gdy mienie o szczególnej wartości jest bezpośrednio zagrożone i jest to jedyny sposób jego uratowania.

EWAKUACJA MIENIA NIE MOŻE ODBYWAĆ SIĘ KOSZTEM SIŁ I ŚRODKÓW NIEZBĘDNYCH DO EWAKUACJI I RATOWANIA LUDZI.

W sytuacji, gdy zostanie podjęta decyzja o ewakuacji osób z obiektu lub jego części należy podjąć następujące działania:

- 1) Natychmiast powiadomić (dostępными środkami w sposób określony w Zasadach alarmowania) wszystkich pracowników i pozostałe osoby przebywające w pomieszczeniach budynku o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji. Powiadomienie o konieczności przeprowadzenia ewakuacji powinno odzwierciedlać występujący stopień zagrożenia, lecz nie prowadzić do powstania paniki.
- 2) W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z części budynku, piętra, w której powstał pożar oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar, zadymienie lub inne zagrożenia dotyczy to zwłaszcza pomieszczeń na kondygnacjach położonych powyżej zdarzenia lub tych, do których prowadzą kręte lub tzw. ślepe korytarze.
- 3) Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej zdolności poruszania się.
- 4) Osoby odcięte od dróg wyjścia należy ewakuować na zewnątrz przy pomocy sprzętu przybyłych jednostek straży pożarnej.
- 5) Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie w dolnych partiach pomieszczeń, a drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać wilgotną chustką (sposób ten ułatwia oddychanie, ale nie eliminuje wdychania gazów pożarowych). Podczas ruchu przez mocno

zadymione pomieszczenia należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.

- 6) Po zakończeniu ewakuacji na miejscu zbiórki należy bezwzględnie sprawdzić ilość osób oraz czy w pomieszczeniach obiektu nie pozostały jakieś osoby. Szczegółowe informacje na temat ilości ewakuowanych osób (pracowników, gości itp. będących w obiekcie kierujący akcją uzyskuje od kierowników lub innych osób funkcyjnych.
- 7) W chwili przybycia jednostek straży pożarnej osoba kierująca ewakuacją zobowiązana jest do złożenia informacji o przebiegu akcji, ilości osób przebywających w obiekcie oraz ilości ewakuowanych, ich stanie zdrowia, dokładnej lokalizacji i charakterze zdarzenia a następnie podporządkowania się Dowódcy przybyłej jednostki ratowniczej.

5.5.4. OBOWIĄZKI OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH W OBIEKCIE W CZASIE EWAKUACJI

W przypadku ogłoszenia ewakuacji z budynku osoby przebywające w pomieszczeniach budynku zobowiązane są do wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacji i podporządkowania się poleceniom kierującego ewakuacją a w szczególności do:

1. Przestrzegania ogłoszonej kolejności ewakuacji.
2. Stosowania się do wskazanych kierunków przemieszczania się (w razie braku informacji, co do kierunków do najbliższej klatki schodowej lub do innej strefy pożarowej zgodnie z graficznym planem ewakuacji).
3. Po opuszczeniu pomieszczenia zamknąć za sobą drzwi (nie na klucz).
4. Na drodze ewakuacyjnej iść szybko, ale nie biegać.
5. Po schodach schodzić możliwie szybko, ale ostrożnie by nie spowodować upadku własnego lub innych osób (upadki powodują zakłócenia w tempie opuszczania budynku, co w konsekwencji może doprowadzić do powstania paniki i strat w ludziach).
6. W przypadku braku możliwości opuszczenia pomieszczenia udać się do okna, przy pomocy telefonu lub w inny sposób próbować powiadomić służby ratownicze o swojej sytuacji i miejscu pobytu.
7. Po opuszczeniu budynku nie oddalać się z jego okolicy, lecz udać się na miejsce zbiórki.
8. Na miejscu zbiórki zgłosić się do Kierującego ewakuacją lub innej osoby wyznaczonej i ew. przekazać informacje o osobach, które nie zdołały opuścić pomieszczeń.

5.5.5. OZNAKOWANIE DRÓG EWAKUACYJNYCH

Drogi ewakuacyjne powinny być odpowiednio oznakowane. Ma to na celu jednoznaczne wskazanie osobom opuszczającym budynek, pomieszczenie najkrótszej drogi do wyjścia na zewnątrz lub do innej bezpiecznej strefy. Oznakowanie to ma również na celu uprzedzenie osób ewakuowanych o ewentualnych przeszkodach lub utrudnieniach na drodze ewakuacyjnej.

Rodzaje oznakowania ewakuacyjnego.

W zależności od pomieszczeń i oświetlenia drogi ewakuacyjne można oznakowywać:

- znakami ewakuacyjnymi fotoluminescencyjnymi - powinny być stosowane tam gdzie, funkcjonuje oświetlenie dzienne i/lub elektryczne podstawowe, oświetlające te znaki w czasie wystarczającym do dostarczenia materiałom niezbędnej energii,
- znakami ewakuacyjnymi podświetlanymi – powinny być stosowane wszędzie tam, gdzie pomieszczenia lub drogi ewakuacyjne nie są oświetlone światłem dziennym lub sztucznym przez długie okresy i materiały fotoluminescencyjne nie mogą się naładować.

Podstawową zasadą rozmieszczania znaków ewakuacyjnych na drodze ewakuacyjnej jest to, aby z każdego miejsca na drodze ewakuacyjnej, w którym może pojawić się wątpliwość, co do kierunku ewakuacji powinien być widoczny znak ewakuacyjny. Przy rozmieszczaniu znaków ewakuacyjnych należy zwrócić uwagę na ich usytuowanie w stosunku do źródeł światła. Należy dążyć do umieszczenia

znaków ewakuacyjnych możliwie blisko źródeł światła w celu zapewnienia ich dostatecznej luminescencji. Informacyjne i pożarnicze znaki bezpieczeństwa należy stosować w sposób umożliwiający ich natychmiastowe dostrzeżenie. Zaleca się ich stosowanie prostopadle do kierunku ruchu człowieka.

Do oznaczania kierunków oraz innych elementów dróg ewakuacyjnych stosuje się następujące znaki.

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
1.		Wyjście ewakuacyjne (lewostronne)	Znak umieszczany nad drzwiami/ przegrodami lub wzdłuż ciągów komunikacyjnych uzupełniony o znak „strzałki”. Wskazuje kierunek ewakuacji, w tym wyjście ewakuacyjne lewostronne będące drzwiami z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną bądź drzwiami zastowanymi na drodze ewakuacyjnej
2.		Wyjście ewakuacyjne (prawostronne)	Znak umieszczany nad drzwiami/ przegrodami lub wzdłuż ciągów komunikacyjnych uzupełniony o znak „strzałki”. Wskazuje kierunek ewakuacji, w tym wyjście ewakuacyjne prawostronne będące drzwiami z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną bądź drzwiami zastowanymi na drodze ewakuacyjnej
3.		Strzałka kierunku (kąt 90°)	Wskazuje kierunek ewakuacji – do stosowania ze znakami „wyjście ewakuacyjne”. Strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90° w odniesieniu do poziomu.
4.		Strzałka kierunku (kąt 45°)	Wskazuje kierunek ewakuacji – do stosowania ze znakami „wyjście ewakuacyjne”. Strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90° w odniesieniu do kąta 45°.
5.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w lewo / wzdłuż	Wskazuje kierunek ewakuacji na tym samym poziomie w lewo lub wzdłuż
6.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w prawo / wzdłuż	Wskazuje kierunek ewakuacji na tym samym poziomie w prawo lub wzdłuż

7.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w dół w lewo	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na niższy (wlewo)
8.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w dół w prawo	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na niższy (wpravo)
9.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w górę / na ukos w lewo	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na wyższy lub kierunek ewakuacji na tym samym poziomie po skosie wlewo w przestrzeni otwartej (open space)
10.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w górę / na ukos w prawo	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na wyższy lub kierunek ewakuacji na tym samym poziomie po skosie wpravo w przestrzeni otwartej (open space)
11.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w górę / na wprost / przez drzwi	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na wyższy lub kierunek ewakuacji na tym samym poziomie na wprost lub gdy znak umieszczony nad drzwiami (prawostronnymi) informuje o kierunku ewakuacji prosto do drzwi i konieczności ich przekroczenia
12.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w górę / na wprost / przez drzwi	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na wyższy lub kierunek ewakuacji na tym samym poziomie na wprost lub gdy znak umieszczony nad drzwiami (lewostronnymi) informuje o kierunku ewakuacji prosto do drzwi i konieczności ich przekroczenia
13.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w dół	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na niższy (drzwi prawostronne)
14.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w dół	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na niższy (drzwi lewostronne)
15.		Kierunek drogi ewakuacyjnej na wprost	Wskazuje kierunek ewakuacji na tym samym poziomie na wprost. Znak stosowany na podłodze

16.		Wyjście ewakuacyjne (lewostronne)	Wskazuje drzwi ewakuacyjne lewostronne, takie jak: – wyjście z pomieszczeń, w których występują co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, – wyjście z budynku, obiektu budowlanego na zewnątrz, – wyjście prowadzące do innej strefy pożarowej, w tym obudowa i zamkniętą drzwiami klatkę schodową budynku wysokiego i wysokościowego, – wyjście prowadzące przez przedsionki drzwi wyjściowe z przedsionka
17.		Wyjście ewakuacyjne (prawostronne)	Wskazuje drzwi ewakuacyjne prawostronne, takie jak: – wyjście z pomieszczeń, w których występują co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, – wyjście z budynku, obiektu budowlanego na zewnątrz, – wyjście prowadzące do innej strefy pożarowej, w tym obudowa i zamkniętą drzwiami klatkę schodową budynku wysokiego i wysokościowego, – wyjście prowadzące przez przedsionki drzwi wyjściowe z przedsionka
18.		Pierwsza pomoc medyczna	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się sprzęt/ pomieszczenie pierwszej pomocy
19.		Telefon alarmowy	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się telefon alarmowy
20.		Miejsce zbiórki ewakuacji	Wskazuje bezpieczne miejsce zbiórki, w którym powinny zgromadzić się osoby po ewakuacji
21.		Stłuc, aby uzyskać dostęp	Wskazuje zabezpieczenie (osłonę), którą należy stłuc w celu uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia, bądź przegrody w celu uzyskania możliwości ewakuacji
22.		Lekarz	Wskazuje miejsce, w którym można znaleźć lekarza
23.		Defibrylator	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się defibrylator

24.		Prysznic do przemywania oczu	Wskazuje miejsce, w którym znajdują się prysznice do przemywania oczu
25.		Prysznic bezpieczeństwa	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się prysznic bezpieczeństwa
26.		Przycisk awaryjnego zatrzymania	Wskazuje usytuowanie awaryjnego przycisku zatrzymania
27.		Pchać (po lewej stronie), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy pchać po lewej stronie, aby je otworzyć
28.		Pchać (po prawej stronie), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy pchać po prawej stronie, aby je otworzyć
29.		Przesunąć (w prawo), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy przesunąć w prawo, aby je otworzyć
30.		Przesunąć (w lewo), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy przesunąć w lewo, aby je otworzyć
31.		Ciągnąć (z lewej strony), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy ciągnąć z lewej strony, aby je otworzyć
32.		Ciągnąć (z prawej strony), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy ciągnąć z prawej strony, aby je otworzyć

5.5.6. SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZENIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI LUDZI

Właściwe przygotowanie obiektu i organizacja ewakuacji ma na celu zapewnienie odpowiednich warunków do bezpiecznego opuszczenia budynku w przypadku realnego zagrożenia, zarówno pożarowego, jak też innego, zagrażającego bezpośrednio życiu i zdrowiu ludzi w nim przebywających. Zgodnie § 17. 1 Rozporządzenia i niniejszej instrukcji właściciel lub zarządca obiektu przeznaczonego dla **ponad 50 osób** będących jego stałymi użytkownikami, niezakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien, **co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.**

5.5.7. CEL PRZEPROWADZANIA ĆWICZEŃ EWAKUACYJNYCH

Celem przeprowadzenia ćwiczeń ewakuacyjnych jest wyeliminowanie czynnika chaosu poprzez wyrobienie umiejętności właściwego, spokojnego zachowania się osób, w przypadku realnego zagrożenia.

Istotnym celem jest wyrobienie odpowiednich reakcji u użytkowników obiektu (kierownictwa, pracowników) po usłyszeniu sygnału (komunikatu) alarmowego, dotyczących rozpoczęcia procesu ewakuacji przy użyciu wyznaczonych dróg ewakuacyjnych w budynku.

Cel ćwiczeń to również potrzeba wyrobienia u użytkowników budynku umiejętności wykorzystania innych dróg i wyjść ewakuacyjnych w przypadku zablokowania tych, które są najbliższe miejsca ich przebywania, a także **zapoznanie wszystkich osób personelu z miejscem zbiórki wyznaczonym poza budynkami.**

6. PRZEGLĄDY I KONSERWACJE

6.1. OKRESOWE STANU TECHNICZNEGO BUDYNKU

Okresowe przeglądy stanu technicznego budynków należy przeprowadzać raz w roku i raz na 5 lat przeprowadzić przegląd budynku łącznie z oceną stanu wszystkich instalacji. Należy również, ze względów bezpieczeństwa użytkowników i otoczenia przeprowadzić doraźny przegląd stanu budynków każdorazowo po wystąpieniu gwałtownych zjawisk atmosferycznych ze szczególnym uwzględnieniem stanu opierzeń i pokrycia dachu, zamocowania elementów dekoracyjnych, odstających elementów budowlanych, anten itp.

6.2. OKRESOWE INSTALACJI TECHNICZNYCH BUDYNKU

- Badanie okresowe instalacji odgromowej, należy przeprowadzać, co najmniej raz na 5 lat,
- Badanie oporności izolacji instalacji elektrycznej i badanie instalacji elektrycznej w zakresie ochrony przeciw porażeniowej - przeprowadzić, co najmniej raz na 5 lat,
- Czyszczeniu przewodów spalinowych kotłów gazowych i olejowych, co najmniej dwa razy w roku,
- Czyszczeniu przewodów wentylacyjnych w obiekcie - należy przeprowadzać, co najmniej jeden raz w roku, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowania,
- Przeglądy i konserwację urządzeń technologicznych oraz zbiorników ciśnieniowych i bezciśnieniowych zgodnie z wymaganiami producentów oraz urzędu dozoru technicznego.

6.3. OKRESOWE SPRZĘTU PRZECIWPOŻAROWEGO

- Konserwację i przegląd techniczny oraz remont podręcznego sprzętu gaśniczego – należy przeprowadzać zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż jeden raz w roku,
- Próbę ciśnieniową węży stanowiących wyposażenie hydrantów wewnętrznych - raz na 5 lat,
- Przegląd i konserwację przeciwpożarowych wyłączników prądu przynajmniej raz w roku,
- Przegląd techniczny hydrantów wewnętrznych i pomiary właściwości hydraulicznych tych hydrantów - przynajmniej raz w roku,
- Przegląd drzwi i bram przeciwpożarowych, jeżeli sterowane są SSP - przynajmniej raz w roku,

- Przegląd i konserwację systemu oddymiania przynajmniej raz w roku,
- Przegląd i konserwację instalacji oświetlenia awaryjnego wraz z pomiarami natężenia oświetlenia - należy przeprowadzać zgodnie z wytycznymi producenta nie rzadziej niż raz w roku.

Ze wszystkich przeglądów powinny być sporządzone odpowiednie protokoły zawierające wykaz wykonanych czynności oraz wyniki kontroli, przeglądu wraz z decyzją o dopuszczeniu do użytkowania bądź też wycofaniu z użytkowania. Protokoły, opinie, ekspertyzy powinny być dołączone do dokumentacji obiektu (książka obiektu budowlanego) lub w przypadku zbiorników na paliwa powinny być dokonane wpisy w Książki rewizji zbiornika.

7. PRACE POŻAROWO NIEBEZPIECZNE

7.1. POJĘCIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

Pod pojęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy rozumieć wszelkie prace, nieprzewidziane instrukcją technologiczną lub prace prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak:

- prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia prowadzone wewnątrz budynku, na przyległym do niego terenie, gdzie występują materiały palne lub takie, które posiadają konstrukcję palną,
- prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych i wybuchowych,
- wszelkie prace remontowo-budowlane prowadzone w strefach zagrożenia wybuchem.

Do prac takich należy zaliczyć w szczególności wszelkie prace z otwartym ogniem oraz takie, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:

- spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
- szlifowanie,
- lutowanie instalacji z użyciem palników gazowych,
- podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów z substancjami palnymi,
- podgrzewanie lepiku, smoły itp.,
- rozniecanie ognisk,
- używanie materiałów pirotechnicznych.

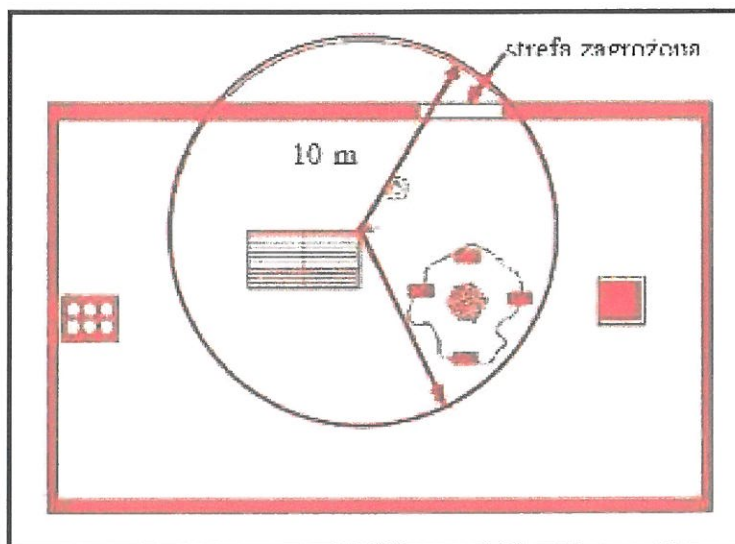
7.2. ORGANIZACJA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane w budynku pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

7.3. WYTYCZNE ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

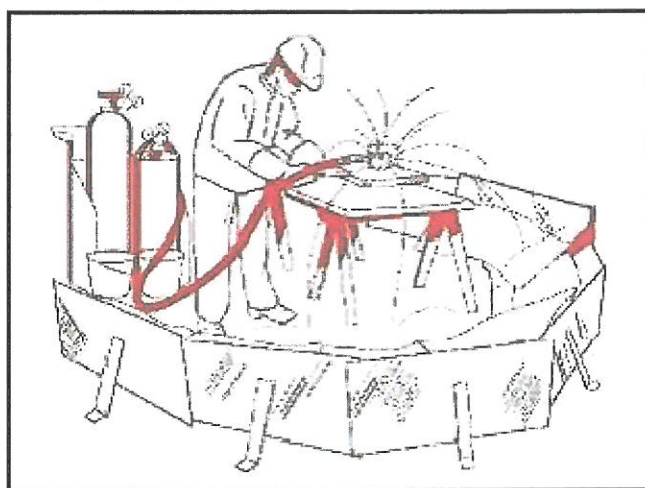
Przygotowanie budynku, pomieszczeń i rejonu do prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych polega na:

- oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów lub zanieczyszczeń,
- odsunięciu na bezpieczną odległość (np. ok. 10 m lub więcej, jeżeli zachodzi taka potrzeba) od miejsc prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych lub innych w opakowaniach palnych,

Graficzne (konceptyjne) przedstawienie zasięgu strefy, w której należy podjąć odpowiednie środki zabezpieczające w przypadku prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym (np. spawanie).

- zabezpieczeniu przed działaniem rozprysków spawalniczych wszelkich materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, poprzez osłonięcie arkuszami blachy, płytami gipsowymi lub kocem gaśniczym,

Graficzne (konceptyjne) przedstawienie zabezpieczenia przed działaniem rozprysków spawalniczych materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe.

- usunięciu odpadów palnych z pomieszczeń i dokładnym ich odkurzeniu oraz skutecznym przewentylowaniu tych pomieszczeń,
- sprawdzeniu czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach konstrukcje, materiały palne lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa ciepłego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają lokalnych zabezpieczeń,
- uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów kablowych, wentylacyjnych i instalacyjnych znajdujących się w rejonie wykonywania prac,
- sprawdzeniu czy w miejscach planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych z zastosowaniem substancji palnych,
- przygotowaniu w miejscu prowadzenia prac niebezpiecznych napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego, elektrod itp., niezbędnego sprzętu

pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac oraz podręcznego sprzętu gaśniczego,

- zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Wykonując prace niebezpieczne pod względem pożarowym przy użyciu cieczy, gazów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe, należy przestrzegać następujących zasad:

- na stanowiskach pracy mogą znajdować się ciecze i/lub gazy palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy danej zmiany,
- zapas substancji znajdujący się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych, nietłukących się i szczelnych opakowaniach ustawionych, co najmniej 1 m od źródeł ciepła,
- po zakończeniu prac wszystkie naczynia i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
- we wszystkich pomieszczeniach, przestrzeniach (strefach), w których podczas prowadzenia prac używane lub przechowywane są ciecze lub gazy palne zabronione jest stosowanie otwartego ognia, palenie tytoniu oraz stosowanie narzędzi powodujących iskrzenie,
- zabrania się prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym z użyciem otwartego ognia oraz eksploatacji urządzeń elektrycznych bez stosownych „atentów” w ww. przestrzeniach i pomieszczeniach,
- prace takie mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w pomieszczeniach nie przekracza 10% dolnej granicy wybuchowości,
- podgrzewanie substancji niebezpiecznych pożarowo w naczyniach i urządzeniach do tego celu nieprzeznaczonych jest zabronione.

Po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w miejscu ich wykonywania i w pomieszczeniach sąsiednich oraz innych, w których mogło wystąpić zagrożenie, należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu sprawdzenie, czy:

- nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac,
- nie występują objawy pożaru,
- sprzęt spawalniczy został zdemontowany i odłączony od źródeł zasilania,
- zakręcono butle z gazami technicznymi,
- sprzęt został zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

Kontrole należy ponowić po upływie 0, 5, 1 i 2 godz. oraz w miarę możliwości po upływie 4 godzin (w zależności od sytuacji) licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym - liczbę i częstotliwość kontroli określa się w zezwoleniu na prowadzenie tych prac.

Nie dopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo jak spawanie, cięcie mechaniczne szlifowanie lub kucie powodujące iskrzenie itp., w pomieszczeniach lub sąsiadujących z nimi są wykonywane prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:

- klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych,
- szlifowaniu powierzchni wykonanych z materiałów palnych z emisją pyłów palnych,
- zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych.

8. ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest właściciel obiektu, pracodawca w porozumieniu z pracownikiem prowadzącym sprawę ochrony ppoż. Szkolenie przeciwpożarowe ma na celu zapoznanie pracowników z zagrożeniami występującymi w obiekcie, a także:

- zapoznanie pracowników lub użytkowników ze sposobami eliminowania zagrożeń pożarowych oraz innych miejscowych, a także zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami ppoż.,
- wskazanie pracownikom sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w tym ich zadań podczas ewakuacji,
- nauczenie pracowników posługiwania się sprzętem gaśniczym, ratowniczym i urządzeniami gaśniczymi oraz z zasadami ich użycia,
- zapoznanie pracowników z zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony ppoż. w zależności od zajmowanego stanowiska.

Wszyscy pracownicy są objęci następującymi rodzajami szkolenia:

Szkolenie wstępne.

Szkoleniu temu podlegają wszyscy pracownicy przed dopuszczeniem do pracy. Szkolenie to powinno być przeprowadzone przez osobę uprawnioną. Szkolenie wstępne powinno być udokumentowane.

Instruktaż na stanowisku pracy.

Temu rodzajowi szkolenia podlegają wszyscy nowi pracownicy lub pracownicy zmieniający stanowisko pracy. W czasie szkolenia, pracownicy są zapoznawani z zagrożeniami pożarowymi na stanowisku pracy, warunkami bezpieczeństwa, instrukcjami technologiczno-ruchowymi, instrukcjami ppoż. obowiązującymi na stanowisku pracy. Przeprowadzenie instruktażu na stanowisku pracy jest również dokumentowane. Szkolenie instruktażowe wstępne jest w zasadzie szkoleniem jednorazowym. Uzasadnieniem do przeprowadzenia tego szkolenia ponownie mogą być następujące przypadki:

- kiedy w obiekcie zostanie zmieniony charakter pracy (profil działalności) itp.,
- wprowadzenia istotnych zmian w organizacji ochrony przeciwpożarowej w obiekcie np. pojawienie się nowej IBP dla obiektu,
- zostały wprowadzone istotne zmiany w zabezpieczeniu ppoż. budynku.

W celu udokumentowania odbycia szkoleń można posłużyć się zaświadczeniami o odbyciu szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Może się tak stać pod warunkiem uwzględnienia w jego programie zagadnień dotyczących ochrony ppoż.

Zapoznanie pracowników z postanowieniami **Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego** można przeprowadzić indywidualnie poprzez przedstawienie im dokumentu i polecenie indywidualnego zapoznania się z jego treścią lub poprzez zorganizowanie odpowiedniego szkolenia w tym zakresie na terenie obiektu połączonego z prezentacją sprzętu gaśniczego oraz innych urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się na terenie obiektu a także zapoznanie się z drogami ewakuacyjnymi oraz sposobami bezpiecznej ewakuacji.

Obowiązkiem osób zajmujących się sprawami z zakresu ochrony przeciwpożarowej jest przedstawienie pracownikom przedmiotowego dokumentu i uzyskanie poświadczenia o przyjęciu do wiadomości i stosowania jego postanowień.

9. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Instrukcja nie obejmuje zagadnień dotyczących prawidłowości przyjętych rozwiązań technicznych i zastosowanych urządzeń, zabezpieczeń przeciwpożarowych w przedmiotowym obiekcie, ponieważ nie wchodzi to w zakres niniejszej instrukcji.
2. Warunki ochrony przeciwpożarowej i warunki techniczne powinny być spełnione w przypadku wykonania projektów budowlanych nadbudowy, rozbudowy przebudowy obiektów po dniu wejścia w życie obowiązujących przepisów (odnośnie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki po dniu 12 marca 2002 r.)
3. Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także każdorazowo po zmianach sposobu użytkowania budynku, jako całości lub jego części, jeżeli wpływa to na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

4. Instrukcja powinna być aktualizowana po robotach budowlanych na, wskutek których parametry techniczne lub wymiary zewnętrzne, wewnętrzne, rozkład pomieszczeń budynku uległy zmianie.
  5. Każda zmiana w Instrukcji powinna być wpisana do wykazu aneksów i aktualizacji Instrukcji. Opis zmian powinien być sporządzony w postaci aneksu do Instrukcji
- 10. ZAŁĄCZNIKI**

Załącznik nr 1

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU

I. ALARMOWANIE

Kto zauważy pożar obowiązany jest niezwłocznie:

1. Zawiadomić:

- osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
- STRAŻ POŻARNĄ TEL. **112** lub najbliższą jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą Pożarnej Państwowej Straży Pożarnej
- Prezesa lub wyznaczoną przez niego osobę

2. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:

- a) gdzie się pali: dokładny adres, nazwa obiektu, piętro,
- b) co się pali,
- c) czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi,
- d) numer telefonu, z którego się mówi i swoje nazwisko.

UWAGA! Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

4. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

Pogotowie Ratunkowe –	tel. 112
Policję –	tel. 112
Pogotowie gazowe –	tel. 992
Pogotowie energetyczne –	tel. 991

II. AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA

1. Równoległe z zaalarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, znajdującego się w pobliżu.

2. Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją sprawuje właściciel, kierownik obiektu, osoby do tego przygotowane lub osoba najbardziej.

3. Każdy przystępujący do akcji ratowniczo-gaśniczej powinien pamiętać, że:

- w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
- wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do strefy pożaru (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),
- usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji, itp.,
- nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- szybkie i prawidłowo podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

III. UWAGI KOŃCOWE

1. Na podstawie artykułu z dn. 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 121 poz. 351z późn. zmianami) każdy: „Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję lub wójta albo sołtysa”.

Duszniki, dnia.....

Załącznik nr 2

Oświadczenie o zapoznaniu się z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego (wzór).

Duszniki, dnia.....

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisany/a/.....oświadczam że, że zostałem(am) zapoznany(a) z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego z 2026r. obowiązującą na terenie Sali Sportowej przy ul. Sportowej 2 w Dusznikach, przyjąłem(am) jej postanowienia do wiadomości i stosowania.

-----
podpis

Załącznik nr 3

Zaświadczenie o odbyciu szkolenia (wzór).

Duszniki, dnia.....

ZAŚWIADCZENIE

Pan / Pani* ..... odbył / odbyła* w dniu / dniach*
..... szkolenie wstępne / okresowe * z zakresu ochrony przeciwpożarowej
obowiązujące na terenie i w budynku sali sportowej przy ul. Sportowa 2 w Dusznikach.

- 1 Podstawowe przepisy prawne z zakresu ochrony ppoż., wytyczne i zarządzenia, instrukcje.
- 2 Zagrożenia pożarowe w obiektach, przyczyny powstawania pożarów i innych zagrożeń.
- 3 Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom.
- 4 Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia.
- 5 Podręczny sprzęt gaśniczy. Praktyczna znajomość zakresu jego stosowania i sposobu użycia.
- 6 Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji.

-----
podpis wydającego, prowadzącego szkolenie

Załącznik nr 4

Sala Sportowa
Duszniki, ul. Sportowa 2

Wykaz zmian w obiekcie i aneksów do Instrukcji

Data	Tytuł aneksu lub zmiany	Wykonawca	Podpis

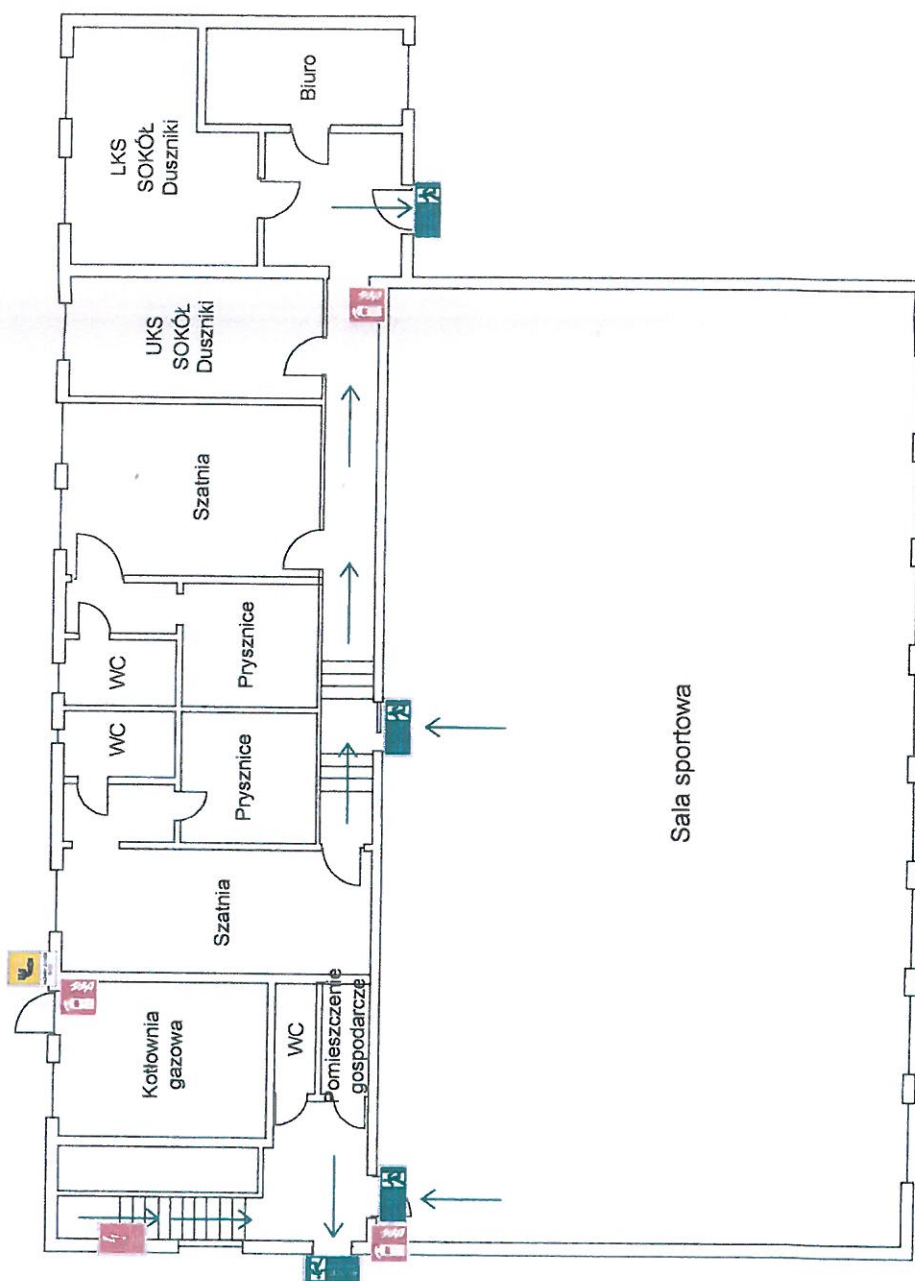
Załącznik nr 5

Plany graficzne.

PLAN EWAKUACYJNY

SALA SPORTOWA
DUSZNIKI, UL. SPORTOWA 2

Parter

Legenda

→ Kierunek ewakuacji

Kierunek drogi ewakuacji - schodami w dół

Wyjście ewakuacyjne

Gaśnica

Główny zawór gazu

Główny wyłącznik prądu

Powierzchnia zabudowy	433,80m ²
Powierzchnia użytkowa budynku	542,00m ²
Ilość kondygnacji nadziemnych/podziemnych	2/0
Wysokość budynku / grupa	<12m/ N
Kategoria zagrożenia ludzi	ZL III
Podział budynku na strefy pożarowe	1
Maksymalna ilość osób w budynku	do 50

Wykonawca
Fire - com Service Sp. j. Marcin Ostrowski,
Arkadiusz Jakubowski
Staroleka 18D
61-361 Poznań

Tytuł rysunku
Plan ewakuacyjny

Adres
SALA SPORTOWA
DUSZNIKI, UL. SPORTOWA 2

Obszar opracowania
Parter

PLAN EWAKUACYJNY

SALA SPORTOWA
DUSZNIKI, UL. SPORTOWA 2

1 Piętro

Legenda

→ Kierunek ewakuacji

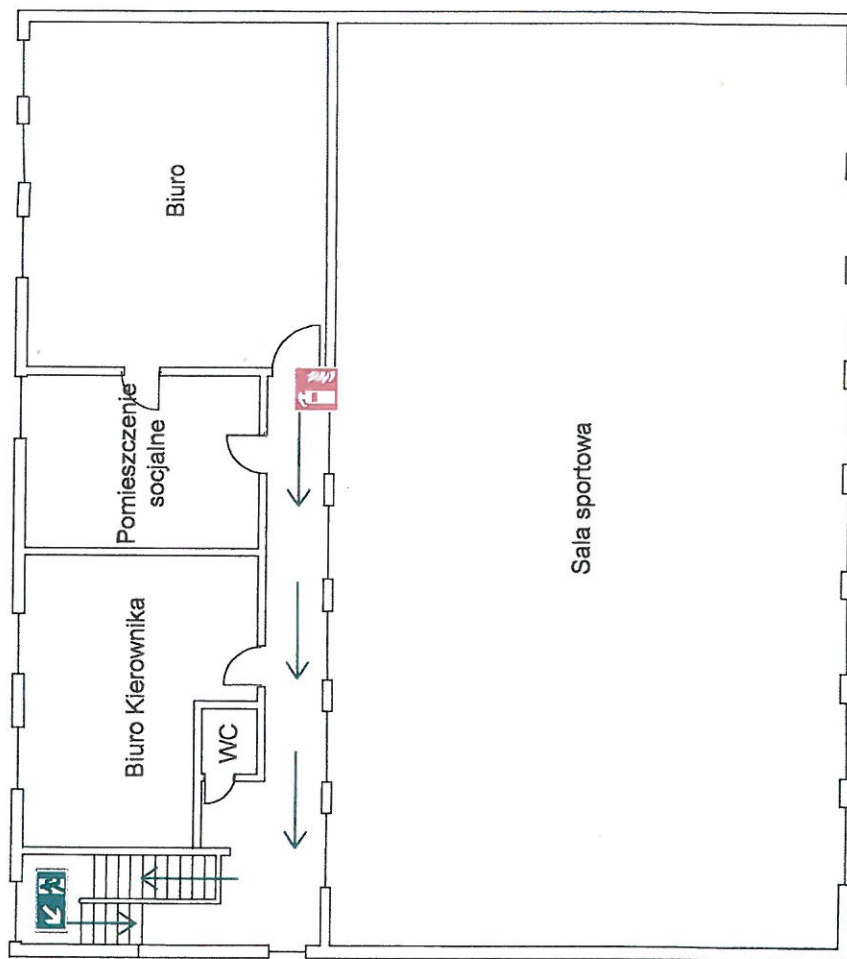
 Kierunek drogi ewakuacji - schodami w dół

 Wyjście ewakuacyjne

 Gaśnica

 Główny zawór gazu

 Główny wyłącznik prądu

Powierzchnia zabudowy	433,80m ²
Powierzchnia użytkowa budynku	542,00m ²
Ilość kondygnacji nadziemnych/podziemnych	2/0
Wysokość budynku / grupa	<12m/ N
Kategoria zagrożenia ludzi	ZL III
Podział budynku na strefy pożarowe	1
Maksymalna ilość osób w budynku	do 50
Wykonawca	Fire - com Service Sp. j. Marcin Ostrowski, Arkadiusz Jakubowski Starołęcka 18D 61-381 Poznań
Tytuł rysunku	Plan ewakuacyjny
Adres	SALA SPORTOWA DUSZNIKI, UL. SPORTOWA 2
Obszar opracowania	1 Piętro

PLAN ZAGOSPODAROWANIA TERENU

SALA SPORTOWA
DUSZNIKI, UL. SPORTOWA 2

Legenda

Miejsce zbiórki do ewakuacji

Główny wyłącznik oświetlenia

Hydrant zewnętrzny

